

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztési szállítás:
a szentgyörgyútczába, Kendeffy-ház 487 számmal.
Kiadó hivatal:
Stein János könyvkereskedésében.

Előfizetési díj:
Évnyegyedekint 3, félre 6 pft. külföldre évnegyedekint 4 pft.
Megjelenik a K. Közlöny minden Kedden, Csütörtökön és Vasárnap.
Hirdetések minden egyes hirdetés után 10 pkr bélyegdíj és minden négyhásabos egy sor után számítandó 4 pkr beküldése mellett közzétételnek.

A lap szellemi érdekeit illető közlemények a szerkesztőséghez, az anyagi ügyeket tárgyzók u. m. előzetes, hirdetések, reclamatiók sat. a kiadó hivatalhoz utasítandók bérmentesítetten.

ELŐFIZETÉSI FIGYELMEZTETÉS.

A hírlapok sorsa feletti legfelsőbb intézkedés folytán szükségessé válik tisztelettel kérnünk fel előfizetőinket, hogy jelen hó végeig megrendeléseiket, lapunk jövő évi folyamára megküldeni méltóztassanak.

Előfizetési ár: egész évre 12, fél-
évre 6 évnegyedre 3 pft.

Szoros feladatunknak tartandjuk, hogy lapunk az érdemes közönség ébredő részét mindinkább kiérdemelje.

Szerk.

KINEVEZÉSEK.

Ö. cs. k. Apostoli Felsége, a cs. k. urbéri törvényszékeknek Erdély-nagyfejedelemség számárai életbeléptetése alkalmából, f. é. nov. 28-i legfelsőbb határozata által báró Jósika Lajos cs. k. kamarást az erdélyországi cs. k. urbéri fő-törvényszék elnökévé, udvari tanácsos czime és rangjával, legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

A cs. k. urbéri fő-törvényszék tanácsosai és ülnökeivé legkegyelmesebben kijelöltettek: Schreiber Simon és Popp László cs. k. orsz. fő-törvényszéki tanácsosok, továbbá Horváth István és Gál János, a kir. tábla volt ülnökei, a két utolsónak egyszersmind cs. k. helytartósági tanácsosokká extra statum kineveztetésével.

Az első folyamodású urbéri törvényszékek vezetésével nemess Füllenbaum Ferencz orsz. fő-törvényszéki tanácsos N. Szebenben, Uzoni Béldi Gergely kerületi főnök Kolozsvárt, b. Apor Károly ker. törv. elnök M.-Vásárhelyt, Issekuecz Adeodat ker. törv. elnök Udvarhelyt, Grois Gusztáv kerületi főnök Szilágy-Somlyón, Kirchner Frigyes ker. törv. elnök Szászvároson, mindnyájan jelen alkalmazásukban meghagyatva, főnök legkegyelmesebben megbízva.

Urbéri törvényszék elnökévé Károlyfeje-várt Mezei János pénzügyi tanácsos, Dézsen Szabó Károly ker. törv. tanácsos, Brassóban Aldulján János ker. törv. tanácsos, Beszterczén Dörgő Gábor helytartósági titkár legkegyelmesebben kineveztetettek.

A bel- és igazságügyi miniszterek Erdély nagyfejedelemségben az első folyamodású cs. k. urbéri törvényszékek személyzetének betöltésére végett következő intézkedéseket tettek:

Kineveztetnek: a nagy-szebeni I. folyam. urbéri törvényszékhez ülnökök: Dumka Pál országos törvényszéki tanácsos; b. Scharbergi Bedeus József másodoszt. ker. biztos; és Barcsai Zsigmond a nagy-szebeni ideigl. telekadó igazgatóság ülnöke; segédül törvényszéki segéd Csérgedi János.

Kolozsvárt: Ülnökök: Sebestyén Gergely ker. törvényszéki tanácsos; Módt Enre járási főnök és Pogány György járási segéd, és egyszersmind a kolozsvári földtehermentesítési járási bizottmány vezetője; segédül Pintye József járáshivatali irattárnok.

Brassóban: Ülnökök: Popovich Konstantin ker. törvényszéki tanácsos; Antalffy Gábor járáshivatalisegéd és Keul Józsefhelytartósági fogalmazó, egyszersmind a brassói földtehermentesítési járási bizottmány vezetője; segédül Budai Károly járáshivatali irattárnok.

Maros-Vásárhelyt: Ülnökök: Mikó Ferencz ker. törvényszéki tanácsos, Bell Frigyes másodosztályu ker. biztos, és Bodola János a zilahi ker. törvényszéki államügyész helyettese, segédül Farkas Albert járáshivatali irattárnok.

Udvarhelyen: Ülnökök: Berzeviczy József ker. törv. tanácsos; Simonis Ferencz járáshivatali segéd, és Benkő Ferencz volt kástrál-becslési ügyelő; segédül Baksy József törvényszéki segéd.

Beszterczén Ülnökök: Kovács István ker. törv. tanácsos; Topler Károly 3. oszt. ker. biztos és Fosztó Menyhért földbirtokos; segédül Schankebank Frigyes járáshivatali irattárnok.

Dézsen: Ülnökök: Földváry György, nyugdíjazott országos törvényszéki tanácsos; Moga Demeter kerületi törvényszéki tanácsos; Cronberg József, 3-ad osztályu kerületi biztos, egyszersmind a szászvárosi földtehermentesítési járási bizottmány vezetője; — segédül Kapri Miklós báró, járáshivatali tollnok.

Szilágy-Somlyón: Ülnökök: Moné József, 1-ös osztályu kerületi biztos, Visky György, járáshivatali segéd, s Györffy Ferencz báró, a zilahi kerületi törvényszék segédhivatalinak igazgatója; segédül Vajda László járáshivatali tollnok.

Károly-Fehérvárott: Ülnökök: Kábós László kerületi törvényszéki tanácsos, Kovácsnay József járási főnök, s Gaetanu

Miklós járáshivatali segéd; segédül Essether Ferdinánd földtehermentesítési járásbizottmányi segéd.

Szászvároson: Ülnökök: Dombzsa György kerületi törvényszéki tanácsos, Schnell Károly járási főnök, s Roman György országos törvényszéki segéd; segédül Csötte Dónos járáshivatali tollnok.

NÉPELET.

„A force de lui peindre son abjection, les sophistes le peuple ont rendu aristocrate.”

Romieu.

E nép nem akar dolgozni. Tizedik éve telik bé jövő nyáron felszabadulásának; feláldozta Erdély aristokrátiája birtokának és jövedelmeinek három negyedét; feláldozta gazdaságának erejét, mely majd mindenhol a robotokban állott; feláldozta előjogait és azon díszes állását, mely az állam ügyeinek főképp általa vezetésében állott; megosztotta birtokait a köznépkel és közel ezer éves szolgaságából önként felszabadította. Az aristokratának magasztos lelkesültsége megszenesített a korona által és az állam millióit áldozza, hogy a köznép szabadsága s birtokban részletéseért a birtokot vesztett aristokratának némi kárpótás hulladékait nyújthassa.

Mindenki meghozta áldozatát a magasztos célra, hogy a birtoktalanság, jogtalanság és az állam terheinek majd nem egyedül hordozása alatt görnyedező köznép jólétre vezérleje. A theoretikusok azt mondák, e nép munkátlan, szegény és tudatlan, mert nincsenek jogai, nincs sajátja, nincs polgári állása az álladalomban, mely csak terheit osztja ki vállaira: de ha szabad lesz, a kényszerített munkának hanyagsága átmagasztosul a szabad és saját-
tal bíró emberek szorgalmára; a föld, mely

ővé lesz, a sajátját szorgalommal munkáló-
nak kezei alatt többszörözve adandja áldá-
sát és miután a kényszerített robott senkit
el nem fog tartóztatni vagy hanyagga tenni:
a nagyobb birtokok a két s három annyi
dolgosó pótló munkások által a gazdasá-
gi tökély fensőbb fokára emelkedendnek.
A szabad népek hazája, szabad benn a
nagyobb birtokos szintugy mint napszámo-
sa, fel fog virulni; nem lesz gazdaság, mely
munka-hiány miatt pangjon, nem czélsze-
rű iparág, mely helyes munka hiánya miatt
tulajdonosának szintugy mint munkásai-
nak dusan ne jövedelmezzen és lesz Er-
délynek kereskedése, melynek közlekedé-
sében tódulni fognak a fuvarosok; Erdély
felvirul, lakok emelkedendnek a szabadtel-
keken az eddigi kunyhók helyett, melyek
tiszt a egészséges szobáiban a valódi szük-
ségekben meg nem fogyatkozó családok,
mentve a nyomortól, a zordon évszak szen-
vedéseitől, az egészségtelenségtől, sorsuk-
hoz képest bőségben fognak élni, ruhá-
zkodni, gyermekeiket neveltetni, lesz szor-
galom, erkölcsi haladás és jólét mind szel-
lemiekben, mind anyagiakban.

És mit láttunk e helyett az eltelt kilencz
évek alatt? Magyarország köznépe hálásan
fogadta az aristokrácia áldozatát és a leg-
viharosabb időkben az intelligenciának be-
folyása alatt maradván, az alduai táj kivé-
telével, visszatartózkodott minden oly
ingerektől, melyek őtet a saját rombolásá-
ra igyekeztek felindítani.

Nálunk e helyett oda dobta magát oly
agitátorok kezei közé, kik érte mit se tet-
tek, mit se áldoztak; ellensége lön azoknak,
kik birtokaik egy részét önként adták neki,
és mindemellett a nép még se rossz, csak
gyenge; de annál könnyebben elszédíthető,
minél kevesebb közvetlen közelében az in-
telligentia; a bűn sulya pedig terheli azo-
kat, kik tudatlanságát tévutakra csábítani
elég gonoszak lehetnek. Erdély csendje
helyre állott; nyolcz év telt el azóta. És a
kunyhók, melyeket hajdon nagyobbára föl-

SAPHIRA.

Koszorúzott pályamű.

Irta

HALMÁGYI SÁNDOR.

V.

(Folytatás.)

Egy csók a sirban.

— Lovag... Márkházi!... megállj...
parancsolom! — kiálta utána Saphira kőrő, pa-
rancsoló, haragos és ráriadó hangon; — egy
lépést se egyedül! Te nem tudod a járást e ház-
ban. Itt rejtett zúgok vannak. Együtt kell men-
nünk, hogy rögtön feltaláljuk őket. Kezedet!...
— De asszonyom... Saphira!... a ve-
szély!...

— Szót se!... Időnk még van elég, csak
vesztegetni való nincs. Elvagyok határozva...
esküöm tartja. Valed megyek. Vezess! Ez el-
ső parancsom... engedelmességed, vagy en-
gesztelhetlenül megbántasz! — mondá Saphira
fenyegető, büszke hangon, miatlatt utána sie-
telt; — jer, jer, siessünk!... fel a lépcső-
kőn...

Lovagunk egy futó pillantatig habozott még;
azán egyszersen hevesen megragadta a fejé-
re nyújtott kis kezét, a mely azonnal görcsösen
kulcsolódott az övébe, s férfiúi erővel, de lo-
vagas gyöngéd figyelemmel segíté fölfelé a

*) Lásd a Kolozsv. Közl. 166-dik számát.

meredek lépcsőkön a magas termetű, kissé kö-
vér holgyet.

— Godhorszky Czeczília szelleme, légy
velünk és lásd, hogy eskümet megtartom! —
kiálta fel utóbbi felindulás és gyors menet kö-
vetkeztében, fáradtan lihegve, midőn Márkházi
karján a legfelső lépcsőre hágtott.

Haladék nélkül, kettőztetett léptekkel siet-
tek végig a tornáczon.

Szintugy jól esett, midőn a külső, forró
légtömből egyszersen beléptek a nagy, hűvös
ebédlő terembe.

— Boncza!... Szidónia!... hol vagy-
tok? Jöjtek el! Mi vagyunk itt, Márkházi és
Saphira! — kiálták a tűzfény által világított te-
rem félhomályában, nyugtalanul alá s fel fut-
kosva.

De feleletet ismételt kiáltásaikra se kapván,
most egész mohón léptek be a mellékszobába,
a melynek nyitott ajtaján át, egy kised aczélt-
tűkrös asztalról, vidáman égő mécs sárga vi-
lágát láták feléjük derengeni.

E szűzies egyszerű, tiszta, kis hálófülké-
ben minden tárgya a vén nemes leányára emlé-
keztetett.

Márkházi, mintha egy szentélybe lépett
volna, egyszersen elfogultan, s kissé mintegy
nyugtalanul habozva állott meg. Ugy tetszett
neki, mintha a néma csend közepett, mely o-
szűk szobában uralt, egy ismeretlen szózat
panaszát, szemrehányását hallaná. Egy futó
gondolat, egy elrebbenő érzés volt az egész.
Felragadta a mécsét és kétszer egymásután
csengő hangon kiáltá:

— Szidónia!... Szidónia!...

De szavait ismét csak süket némaság követte.

— Megfoghatatlan! — mondá Saphira töp-
renkedve; — ők semmi jelét nem adják ittlé-
tüknek. Szidónia!... Boncza!... öreg bará-
tom, hol vagytok? Jöjtek el! ha halljátok

szavaimat! Én vagyok itt, Saphira! Kiáltsd
nevedet, Márkházi, minden felé.

— Saphira... Saphira... Saphira itt! —
kiálta a lovag oly erőteljes hangon, hogy az
egész épületben visszhangzott e név.

Mind hiába!

— Kegyelmes asszonyom! — szólt egyszer-
re homlokára ütve Márkházi; — most jut vala-
mi eszembe!... Vajon e házból nincs-e vala-
mely titkos kijárat, a melyen Boncza bátyámék
menekülhettek volna!...

Saphira e kérdésre elhalványult; és mint
egy megborodni látszott.

— Van egy földalatti titkos út, de azon
járni irtózat, — mondá oly hangon, mintha
a leghajmeresztőbb dologról beszélne; — s még
is... én nem tudom... de az ő helyzetük-
ben, tán magam is el tudtam volna szánni ma-
gamat... Igen, igen!... az nem lehetetlen,
hogy a halottak folyosóján menekültek.
Ha nem találjuk őket itt, akkor bizonyos. Ha-
mar... hamar... tekintünk meg minden zú-
got. Erre, erre! — kiálta, csak frissen egy má-
sik nagy, üres, kongó szobába lépve, a hol
egyik falüreget a másik után fedezte fel; de
sehol az üldözőkre nem akadtott.

Ugy látszott, ez épületnek oly jól ismerő
minden titkát, mintha örökké a mogorva falak
közé lakott volna. Csak jött-ment és a borítékos
falban rejtett ajtók nyitak fel, a melyeknek
nyitját a járatlan még tán akkor se könnyen ta-
lálta volna meg, ha tudja vala, hogy körülbe-
lül mely tájt kell kereskednie.

Márkházi bántult és élénk képzeletében e-
gész serge merült fel a regényes gondolatok és
sejtéseknek, melyek ez előkelő udvari hölgy
egénységét talányos ködbe boríták gyanakodó
lelke előtt. De a helyzet, a válságos pillanat e
talány fűrkészésére éppen nem volt alkalmas.

— Márkházi!... szólt egyszerre Saphira

határozottan: — ők elmentek, most már bizo-
nyos, hogy a földalatti út mentek el.

— Hála Istennek!... Akkor nincs egyéb
teendők, mint gyorsan elhagyni e veszélyes
helyet, a hol minden pillanatban életünk áll
kockán, — viszonzá amaz, irtózatlan nézve
körül.

— Gyorsan!... csak erre, utánam! Ez
ajtón, itt, a könyháza lépünk, s onnét egy-
szerre a tornácba fogunk kijutni. Ők elmen-
tek, bizonyosan elmentek...

— Az Istenért, asszonyom, semmi tétoya
hát! A padláson bűgő morajt hallom már a lán-
goknak, s a tompa zuppanások után azt itélem,
hogy a fedél kezd beszakadozni. Hamar, ha-
mar!... kiálta Márkházi fölszakítva a füstös
ajtót, mely a könyháza vezetett.

De alig léptek be ide, borzadva kiáltának fel:
— Vissza, vissza!... utunk erre el van
zárva!...

A tornácra vezető konyha-ajtót a vén szol-
gáloknak, mintha tűzhányó ostromot állni
készült volna, előreszármításból nemesek elre-
tesztelte, hanem asztalok, székek és egyéb bu-
torok odadöntése által el is torlaszolta volt, s
egy pillantás e torlaszra meggyőző mindkettő-
jüket, hogy míg azt az útból eltakaríthatnák,
azalatt azon uton, a melyen jöttek, nemesek
visszatérhetnének az ebédlőterembe, hanem tán
éppen az udvarra is leérkezhetnének.

Márkházi jobbában az égő mécsessel, baljá-
val Saphira kezét fogva, sietett vissza a szo-
bákban.

Eppen beakartak lépni az utcáfelől nagy
terembe, midőn iszonyu zuhanás, recsegés, ro-
pogás és a nép kitörő vészkiáltása egy pillan-
atra megfagyasztá a vért ereikben. Ugy tetszett,
mintha az egész ház megrendült volna.

— Mi volt ez!... Végünk van! — ki-
áltá Saphira halálsápadtan.

des-urak, néhol robotokat tevő urbéreseket építettek, most is állanak; igen kevés az, mit a felszabadultak azután magoknak emeltek volna. A felszabadult föld miveltetik oly hanyagúl, miként a robotok korában; de a nagyobb földbirtokok, melyek a robot megszűnésével az addigi miveltésről elvesztették, napról-napra hanyatlanak; alig van birtok, melyben okszerű gazdaság megkezdhetett volna, mert nincsenek munkások. A családtyák, kik felszabadultak, pénzért nem akarnak dolgozni; az időt, mit most nem foglal el a kényszerített munka, s mi saját földeik miveltésétől fenmarad, a korcsoma és pálinka-ital, a bűnök és elaljasodásnak ezen méregnedve, emészti fel. És ha miveltik a nagyobb birtokot, ez többnyire csak a részében (feleében vagy harmadában) adással történik, a gazdaságfolytatás ezen legsilányabb módjával, hol semmi javítást nem tehet a földbirtokos, mert a részében miveltet nem kormányozhatja, a miveltet ismét se teszen, miután csak egy évre vétén ki a földet, akkor a természet megosztja, azonban a földnek azután termelő erejére vagy más miveltésnek megkezdésére gondja nincs.

Munkásaink és cselédeink a nép legromlottabb és hanyagabb osztályából telnek ki, vagy gyermekekből, kiknél helyes felfogást, erőt és jó munkát hiában keresünk; kik gunyolódnak, midőn a gazda egy helyesebb miveltésre őket betanítani akarja, vagy töleik jobb munkát kíván drága pénzért. És ezeket se kapjuk se elegendő számmal, se illő időben, nem addig kívált, míg az övéik magok munkáit azon módon, mint ezelőtt pár száz évvel, el nem végezték; vagy ha egy hidegebb szél, kis permete, vagy dér, minőnek a nagyobb kényelemben felnőtt magát oly készen kiteszi, velek alkalmatlannak képzelte; vagy a szárazabb idő nagyobb erőt kíván. Kézmiveseinknél általános a panasz, hogy miveltésükbe legényeket elég számmal nem kapnak, s azok is, kik hozzájuk állanak, többnyire engedetlenek, hanyagok s pedig a felszabadult urbéresei telkek, dacára az e tárgyban tett kormányi intézkedéseknek, naponként oszlanak oly apró részekre, melyek kevés évek múlva lehetetlen, hogy birtokosaikat táplálhassák; és most semmi tilalom, semmi önkény el nem rekeszti a sok gyermekű családtyát, hogy gyermekét kézi-mesterségre adja. — A fuvar ára két annyira szökkent, mint a felszabadulás előtt, és ámbár a kormány roppant szorgalommal készített utainkat: ha csak pár órai eső esik is, fuvaros éppen nem tanálható; és egy locs kényelmetlenségének magát s marháját bármilyen pénzért ki nem akarja tenni, megcsalja azt, ki vele alkudt: hiában bi-

zott az előre tett alkuban akár fuvarra, akár kézi munkásokra nézve gazda szint-ugy mint kereskedő; dolgozik vagy melyen a megalkudt munkára, mikor akar. És a pontosság s biztos számítás, mi a nemzetgazdaság bármelyik ágában nélkülözhetetlen, elpattant; s hanyatlík mindenik.

Ki Erdélyt figyelemmel megutazza, haladást a közelebb lefolyt évek alatt csak is a székelység és szászok kebelében fogta nélni, azon részen, mely még az urbéri felszabadulással semmit vagy nagyon keveset nyert. Egyebütt, a felszabadult birtokokban, a régi pangást tanálja, úgy miképp vala a robotok korában és ha mi kivétel van, ez oly kicsin, mely az áldozat nagyságával s a szabad ezrekre s szabad birtokokra számítás arányban nincs. Ellenben a nagyobb birtokok hanyatlanak. A mit a közelebbi gazdasági kiállítás felmutatott, azok vagy romjai egy a hajdonkorban tett iparnak, vagy oly erő megfosztásból kerültek, mit az eredmény meg nem érdemelt. Kétdologban van a népnél haladás: a pálinka fogyasztásban és a náluk is megkezdődött fényűzésben. Azon évenként szaporodó szesz-gyárak, melyek az erkölcsi és anyagi erőt tömítő méreg-keveréket öntözik, nagyon keveset szállítanak természetkeiből Erdélyen kívül, elanyyíra, hogy több az, mi a külgárakból bevándorol; megemészti azok árját a nép, mely szabad idejét szüntegy, mint fogyasztásától fenmaradt természetkeket reájok költi és emelkedik e méreg fogyasztásával a gyárosok használatig, mint a korcsomárosoké. És ha e népszámoskorhely tagjainak kiaszott izma, elvérsmedett szemeit, sárgult vagy tarkaságos ábrázatját megtekintettük: ha azután a felszédült nemzedéket, mely atyái bűneit korán utánozni szoktattatik, veszszük figyelemre, látjuk, hogy néhány évek óta lábra kapott az ifjuságnál a piperék utáni vág és a külföldi árucikknek kapkodás fel a selyemig, ennek áldozza munkabérét, sőt erkölcsét is. E nép őregei szintegy mint ifjai a munkától és egy mivelt szorgalom gyümölcseinek helyes élvezetétől távol állanak és naponként durvulnak erkölcsükben.

Gál János.

A kolozsvári keresk. és iparkamara f. évi nov. 28-án tartott r. közgyűlésének JEGYZŐKÖNYVE.

(Hivatalos kivonatban.)

Elnök: Dietrich Sámuel. Jegyző: Gámba Zs. titkár.

A titkár jelentést tesz a jelen hóban tartott gazdasági és iparkamara rendezésére kinevezett bizottság nevében az ezen

ügyben eddig tett eljárásról. A működés eredménye, mint tény, a kamara előtt ismeretes lévén, bővebb részletezés helyett titkár csak azt jegyzi meg, hogy a bizottság nem mulasztja el semmit, hogy a reálbizott feladatok a legkielégítőbben oldhassa meg; s igen jól esett tapasztalnia, hogy fáradozásában csaknem minden oldalról szíves előzékenységre talált, mind az iparosok, de főleg azon tisztelt férfiak részéről, a kiket a bíráló szakosztályok tagjaik felkért. Ezen hazafi készségnek tulajdonítja a bizottság, hogy a kiállítás ügyének legfontosabb ága, a tényszerű véleményezés a kiállítva volt tárgyak felett, a szükséges alaposággal és részrehajlatlansággal történt meg. A r. bizottság ezen nyereséget még élvezhetőbbé ohajtván tenni, sőt meg lévén győződve, hogy a kiállításból valódi tanúság csak egy eredhet, ha e véleményezések az egész ország közönsége kezébe juthatnak, jónak látá intézkedni, hogy azok sajtó alá jussanak, és pedig összecsatolva a kiállításról szóló rövid jelentéssel, s a kiállítva volt tárgyak jegyzékével együtt; s minthogy ily munka a lapok után egész terjedelmében nem közzétehető, külön füzetheti kiadásáról kelle gondoskodni, a mely a kiállítóknak, az iparos testületeknek, s a kiállítás által érdekeltnek meg fog küldetni. A bizottság tehát — a mely különben teendőit bevégeztetnek hiszi — még csak e feladat teljesítése után fog valóban feloszolni.

Feloszlása előtt azonban kötelesnek érzi magát a kamara előtt következő indítványt tenni. A lefolyt kiállítás mindenkit meggyőzötte, hogy ez ország iparosai a tehetség és szorgalom megvan, csak alkalom hiányzik a tökéletesebb, az észre-ribb eljárás megtanulására; s miután ez alkalom az ország távol és a miveltésgészkei elszigetelt fekvése miatt csak helyben lehetőségre legbiztosabban: tán soha szükségesebbnek és sürgetőbbnek nem mutatkozott a reál-tanodák felállítására, mint éppen e pillanatban. A bizottság tudja, hogy a m. kormány erre nézt a legkedvezőbb szándékkal van, s azt hiszi, hogy ez atyai gondoskodásának mintegy elejébe jőne a kamara, ha az iparos testületeket, közsegeket, szóval egész kerületben mindenütt aláírásra szólítja fel a felállítandó reál-tanoda költségeiben részvételre. Ez aláírások — a szűk pénzügyi viszonyok mellett is — a társulat által ébresztett lelkesedés következtében annyit eredményezhetnek, hogy az ügy iránti jó szándék s közömbös bizonyítékai lehetnek.

A gyűlés a bizottság jelentését tudomásul vévén, az abban részt vett tagoknak köszönetet szavaz fáradságokért, a mely-

nek ily kielégítő eredménye lön. Eljárásukattal teljesen jóváhagyván, elhatározza, hogy a kiadandó füzet költségeinek fedezésében — mint az iparos osztály érdekében történő kiadásban — részéről is osztozik a t. gazdasági-egylettel, ha a kiállítási pénztár azt egészen meg nem bírja; azon reményben lévén, hogy a m. kormány ezt, valamint a kiállítási költségek fedezésére már megszavazott 50 pft kiadást jóváhagyni kegyeskedik.

A mi a reál-tanoda ügyében történendő aláírásokat illeti, az indítvány okait helyeseknek találja, s szívéből osztja a bizottság ohajtatását, azonban a míg e tárgyban, különösen a felszólítások körül követendő eljárásról határozni, a titkár egy erre célzó felhívás szerkesztésével bízta meg.

A postai bérmentesség iránt tett folyamodásra a cs. kir. m. helytartóság f. hó 14-ről tudatja, hogy a tanácsokhoz intézett levelek címzetén az szokásos: „Átruházott közigazgatási ügyben” felirat mind a kamarát, mind a szóban forgó hatóságokat mentesíti a postabér fizetésétől. Szolgálat tudásul.

Ugyancsak a m. helytartóság mult hó 27-ről kelt feliratában tudatja, hogy a m. cs. kir. igazságügyi ministerium egy nyilatkozata szerint a legközelebbi életbelépendő urbéri törvényszékek az urbéri birtokviszonyokat rendezni fogván, ez által a telekkönyvek általános behozatalához szükséges leglényegesebb feltételnek elég lesz téve; e mellett néhány hó múlva a Magyarországon és Vajvodinában alkalmazva volt telekkönyvhivatalnokokból számosan jöhetnek Erdélybe a telekkönyvi munkálatok vezetésével megbízandó hivatalnokok oktatására, ez által lehetőség nyílik a jövő tavasszal egész Erdélyben hozzákezdhetni a telekkönyvek megkésztítéséhez. — A kamara a m. kormány ezen gondoskodását őszinte örömmel üdvözlö, mint a melytől a reálhitel megalapítása függ, a mire Erdélyben, mint tulnyomólag gazdaszáttal foglalkozó országban; oly rendkívüli szükség van!

Ugyancsak a m. cs. kir. helytartóság m. hó 23-ról értesíti a kamarát, hogy folyó évi augusztus 25-ről kelt kérésére a m. cs. kir. kereskedelmi ministerium kijelenteni kegyeskedett, miszerint a jövő 1858-dik közigazgatási év folytán a telegrafvonal Szabenzől Szászsebesen, K.-Fejérváron, Kolozsváron és Beszterczén át Szucsáig fog vitetni, s K.-Fejérvárt és Kolozsváron távirda-állomások fognak nyitni. Szolgálat örömdetes tudásul.

Ugyancsak a m. helytartóság f. hó 5-ről

AZ EMBER VÁGYAI.

Az ember vágyai betölthetetlenek, Ki százzal bír, kíván, szükségel ezeret. Mindennel így vagyunk. Mint a falánk gyerek, csak ennénk szüntelen, Talán gyomrunk, mint a tenger, fenéketlen, S soha jól sem lakunk?

Darócából a csősz selyemgubára vágy, A büszke gróf kíván hercegi koronát, Czigány, fehérlovát; Csupán az együgyű s a bölcse elégli meg, A mit szükséges a munka, s Istenek Öröz kegyelme ad.

Mint vonja a delej magához a vasat, Embernek szive a jobb sorshoz úgy tapad, S pedig e kurtá lét Oly gyorsan a végszámadás elé kerül; Mikor a halandó, nemes lelkén kívül, Elveszti mindenét.

Leüti a halál az élet fényporát: A szépséget, rangot; le minden cziczomát Az ember lelkiről; S kiválasztja ama rémarezu zord vegyész: Mi bennünk isteni, s mi bennünk földi rész, Kérlehetetlenül.

Koporsónknál a pap hiában hizeleg, Az elfogulatlan halált nem hatja meg Az ő bírálata; A mennynek leghivebb ajtónálloja ő, És földi részünkből csak annyit ad elő A mennyit kaphata.

Vágyjunk, de vágyaink túl ne csapongjanak, Hogy fényes sorsunkért tán ezrek sirjanak: Azzal mit se nyerünk!

Az életben — mi jó, szívünkkel felragad: Az erkölcs, szívjószág, a tiszta öntudat; Csak ennyi a — miénk!

Küzdünk az életért, az élet küzdve szép, De azért küzdünk, hogy szívünknek érzetét Ne hagyjuk parlagul, A késő bánat a sir szélén mit sem ér, Ujból nem kezdheti a sir göröngyénél, A ki későn tanul.

Az élet oly rövid, s ha jól számot vetünk A földi dolgoknak értékéből nekünk Olyan kevés — elég! Annál szebb pályátér nyílik lelkünk előtt, Minél kevesb vagyon és földi kéjt, gyönyört Kér az egyszerűség.

Esténként a midőn testünk pihenni kész, Eltűnt napunk felett tegyük hű számvetést, És ha hiányt lelünk; Töltsük be e hiányt; mert Isten tudja csak: Ha vajjon ez az éj, mely mostan nyugtot ad, Nem végső éjjelünk?

Dózsa D.

Az állatok s plánták nemesítése, s az egyéniség főtartása.

Általános panasz, hogy az ember nemzet mecseszedik, s ennek bebizonyítására közelebből az adatot hozták föl, mikint Berlinben a mult napokban, midőn a katonaságra köteles ifjak besoroztatának, azok igenis kicsiny része találta alkalmassá a hadi szolgálatra, s ennek okát abban keresték, miszerint a nősődés ritkán történik a szeretet egében, de többnyire a

értesít, hogy az ó-orsovai orosz-consulátus ideiglenes vezetésével orosz udvari tanácsos Reinhold L. bizott meg.

A cs. kir. postaigazgatóság Szebenben f. hó 16-áról tudatja, hogy a szolnok-debreczeni vaspálya megnyitásától kezdve Kolozsvár és N.-Várad között naponként fognak járni a máhakovcsik, a melyeken 3 utasnak van hely; valamint hogy a Kolozsvár és Szilágy-Somlyó közt eddig hetenként négyszeri könnyű posták naponkénti alkalattatnak át, s hasonlóan összeköttetésbe lesznek Debreczennel. — Közlötett a kereskedő társulatokkal.

A n.-enyedi kereskedő-társulat beküldi megválasztott tisztviselőinek névsorát.

A szamosújvári tanács a kereskedő-társulat alapszabályainak tervezetéből példányokat kér, minthogy a társulathoz küldött elterjedtek, s kérdést tesz az iránt: kik lehetnek tagjai az újra szervezendő társulatnak? — A kívánt példányok elküldetnek, s választottat, hogy a föltett kérdésre a szabályzati terv 2. §. s az átmeneti házartatásban a szükséges elvek fel vannak állítva.

A tordai cs. kir. járáshivatal mult hó 31-éről beküldé a tordai kereskedő-társulat alapszabályait. — Azon megjegyzéssel küldettek vissza, hogy azok a tisztelt járáshivatal utján a m. helytartóság elé terjesztendők.

A m. vásárhelyi tanács beküldi az ottani társulat tagjainak s tisztviselőinek névsorát, s egyuttal tudatja, hogy az új alapszabályok a m. helytartósághoz fölterjesztettek.

Titkár jelenti a gazdasági viszonyok állására vonatkozó kérdésekre a megtalált levelező tagoktól már több nagy becses felvilágosítás érkezett, a miket ezen a gyűlés elé terjeszt. — E tudósítások az évi jelentés megkésztésével foglalkozó bizottmány különös figyelmébe ajánlatnak, s kamara kötelesnek érzi magát a t. levelező tagoknak hazafias buzgóságukért s a készségért, a mit e becses tudósítások megtelivel tanusítanak, méltányos köszönetet szavazni.

A vizsgálatra benyújtott pénzalapokból elfogadtattak a következők: Csiki és Boér, szappan és gyertyagyára Kolozsvárt 8000 pftal. Bogdánfi és Beltegar, Kolozsvárt 3000 pftal. Meskó és Csiki Kolozsvárt 3000 pftal. Gajzágó János Szamosújvárt 1000 pftal. Gajzágó László, N.-Enyeden 1000 pftal. Pdoni Domokos, K. Fejérvárt 1000 pftal.

Elutasított: D. J. Abrudbányáról, bizonyítványai hiányossága miatt.

A cs. kir. megyei törényszékeknek bejegyzett tőzscizmek: Kendöf-Lu-

kács, fűszerkeresk. K.-Fejérvárt. Ferenczy Mihály és társa, vegyesk. Abrudbányán. Jurinics Mártyás vegyesk. Zalathán. Potringer Márton, vegyesk. ugyanott. Hockmann Mihály vegyeskeresk. Verespatakon.

A cs. d. alól fel lön mentve Bangi testvérek szövetkereskedése Kolozsvárt.

KÜL ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS

Bukarest dec. 14-kén. — Tisztelt szerkesztő ur! Meglehet, e sorok írója ismeretlen ön előtt, mert mint régi invalid, ideje tölt, hogy tollat nem fogtam e lapokhoz, értelm midőn ezt szerkeszté hajdani kedves tanítóm, néhai Méhes S. ur.

Meglehet, oly csinososcska egyenruhába már nem is vagyok képes öltöztetni, mint ezt ön becses lapja igénylené, de hiszen nékem csak a vázlat a feladat, s ha csinosra volna szüksége, ezt önre bízom.

Tegnap szívet és lelket emelő ünnepélynek valék résztvevője. Ugyanis közkegyességét nyert fiatal lelkipásztorunk tiszt. Koos F. ur egy igen lelkes és a czélnak mindenkben megfelelő egyházi beszédet tartta a két újonnan öntött harangunk fölszentelése alkalmával. A dolog röviden ez:

Eppen tegnap egy éve, egy keresztelés alkalmával a haladást szerető lelkipásztorunk, röviden de érzékenyen megemlítve, hogy a már 42 év óta kised harangunkat jó volna egy pár mással beváltani, oly benyomást szerze, bárha szegény de vallásos felekezeti tagjai között, hogy azt önkéntes adakozás útján megszerezni mindenki kész vala, és im az, ki vallását és nyáját híven pásztorolva felszólalt, az ige bételjesült, s ma már annak innepélyét meg is tartók.

Fiatallélelkünk kezdő beszédének alapigéje a 107 zsoltár 1—9 versei valának. Kezdő beszédében elbucszlatta a 42 éves kised érczprofétát, és üdvözle az újakat, melyek képesek ékes hangjaikkal a terjedelmes városban elszórára lakó felekezetünket csoportonként összehívni; a más két részben felhívta híveit a templom buzgó gyakorlására, a halottak temetéseire megjelenésre, és egy új temető szerzésére, és végre, hogy sz. feltételekre Istentől erő, kegyelmet nyerhessenek, híveit a sz. vacsora magokhoz vételére a sz. asztalhoz lépni szólította.

Valóban tisztelt sz. ur! hosszasan tudnám, vajjon nem vala-e helyesebb e szívet és lelket magasztosan emelő velős beszédét t. papunknak szóról-szóra ide iktatni, de számítva arra, hogy ön becses lapja többeknek is kíván helyadni, csak annyit akarok említeni, hogy ha még jövőben

valaki magyarokat akarna felkeresni, az előbb Medgya és Oláhországot látogassa meg, mert hiszen nekem, hogy a föld gömbjén nincs hely, hol a magyarok pártolása a nemzettől többet igényelhetne mint ez ide kivándorlott szegény felekezetiünk!

Még egyet uraim! Én legalább szívemből ohajtom, hogy a mindenek gondviselője adjon sok oly fiatal östolkodót, mint szeretett papunk; ő nem sak vallásának, nemzetiségének, de az ekhaladásnak is hű barátja levén. Valóban a gondviselés, minket jövőre nézt véle megadott, áldja meg önt is, szívéből ohajtja hazatérő szolgája, Dr. Lukács Farkas.

B. Hunyad. December 23-án, '857. — Tisztelt szerkesztő ur! Eppen aostemetnek egy szerencsétlenül kimúlt 5 éves gyermeket, kit anyja egy 7—8 éves testvérrel előzőtt két nappal reggel 5 órátkban magára hagyván, ő rorátéra ment; a gyermekek a tűzhöz ültek melegedni, az 5 évesnek inge meggyulván, a gyermek a tűz által okozott fájdalmak miatt nem tudván mit csináljon, az ágy alá bujt, hol az ágy, benne lévő ágy-némű is meggyult, a nagyobb fiu szerencsétlenül testvérin ijedében segíteni nem tudván, jayvoszéklésére a szomszédok oda szaladtak, a gyermeknek lánggal-égő rongyokat, és ágyat eloltották, de fájdalom, későre érkezett a segély, mert a szegény gyermek teste annyira össze-égett, hogy a fájdalmak miatt tagnap megholt. Legyen ezen szomorú példa tanulság a szülőknek, hogy gyermekeiket, bármi kevés időre se hagyják felügyelet nélkül, hogy ne kellessék saját vigyázatlanságukat keservesen megsiratók, s még a mellett büntetést szenvedniök.

Torda, dec. 19. Ujtordai M. Gy. gazdának f. hó 13-kán éji 10—11 óra között gonosz kezek által takarmánya meggyújtott, miről asztag buzáján is átharapódzott a tűz, és így családja s barmai életmét éjfélt után f. óráig, a legrésztvevőbb oltás daczára is, semmivétette. Kára felrug 6—8 száz ezüst rltig.

A hírlapok szüntelen ajánlják a tűzkármentő-társulatba való állást s mégis kevés viszhangra találunk a városban. Ha fennemelt gazda abba be lesz állva, most nem várna segélyt polgártársaitól.

B. I. városi tanácsos közelebből cs. k. katonai altiszt fiának levelet küldött külföldre, kinek többek közt atyának szívére kötötte, hogy gazdáját hova, beszállásolják, becslje meg. Csekélységnek tetsző egy tekintetre, de fontolgalás után nagy jelentőségű atyai tanács-adás.

A reformatusok reálskola, az unitá-

riusok elemi iskola alapításáról gondolkoznak s célja kivihetésére mind kettő részvények szerzésében fáradoz. Mi jobbnak látnók, ha „viribus unitis“ egy célra dolgoznának.

Oly hír szárnyal, hogy a vámos hidnál lévő tarka sorompót, mint itt nevezik, ki akarnák tenni a város határában átvonuló országutba, s e felett f. hó 18-án tanácskozott is a tanács és negyven esküdti karvegyesen. Ha mielőbb fogják eltetni más helyre,—igen helyesen cselekedték, hogy említett gyűlés tanácskozása tárgyává tették.

A miklósnapi országos vásár alkalmával vett próba-marhák kivágásával ugyan megjárók. Szinte felülhagott a hus fontja 13 váltó krajczáron. Szerencsénk volt helyes tapintatú előljáróságunkkal, mert most 14 vagy 15 krajczáron fizetnek azt. (?)

R. L.
Erdő-vidék. (Folyt.) — Omne trinum perfectum: szól a latin közmondás. ... menjünk harmadik vashámozhoz. Tulajdonképp nem hánor az még. ... mert — mint a Kritikai lapok mondották — a vágy nem tehetőség. ... hanem az akarat lenne, s pedig len tulajdonának dicsérendő szándékához képest, a toroczkai kisszerű, de eredménytelen működő vasveretők mintájára. ... ott van a t. b. ... határszelen, érintkezve a b. ... i határral. ... sajnálható, hogy két év óta lépést se tesz célja felé. ... E hámban — csak had viselje e nevet. ... elég tárgy visel oly aövet, mit meg nem érdemel, — bepillantva egy bőrfúvó tűnik fel, melyről az e vidéki székelyek egy sajátoságos élcet gyártottak. Szerkesztő ur ismeri a székely atyafiak azon tulajdonát, mely szerint bármint tárgyban a leghirtlenebb bon-moto-kat rögtönöznek, élceteket és furcsa ötleket hevenyésznek. ... kétségtelenül azt is tudja, hogy nevezték el Báthori Zsigmondot, miután az apró megkölte, s arezán himlőhelyek maradtak: tarka Zsigmondnak. ... hogy tisztelték meg egy más nemzeti fejedelmet, ki a só arát felebb találta rugtatni. ... s ó melléknévvel. ... s miként főzte le Bocskor uram, a csiki közsékely, Forgách grófot, ki a nevezett atyafi nevére elménczedni akart. ... de valamint lehet oly verébésznek, hogy nem tudja hány verébfiu van benne. ... színtugy meglehet, hogy az érintett bőrfúvóra vonatkozó e táji adomase jutott tudomására. ... azért magam mondom el. Nevezett hámbor birtokosának két nagy lova volt — két jó, öreg lo. ... mondanak a régi krónikárok — e lovak egyike a teher-hordás vagy más ok miatt-e, de bizony fölmeredt. ... és képzelje ön, e gonosz észjárású székelyek, kiknek elő-

vagyonvágy gerjedelmi kamrában. Amde ennyi ok nem kielégítő; forduljunk tehát a természet felé, s e végre lépünk a plánták s állatok országába. A mathesisben hasonló okok, hasonló eredményt adnak; így van ez a virágok esendese szövetkezésében is: milyenek a virág-szülők, olyanok a virág-gyermekek is, ha mindketten ugyanazon nuba tartoznak, s ha a szülők testében nyomosság s nyavalyák léteznek, ezek valószínűleg örökségül átmennek a gyermekekre is. Teh a szülők sajátosága mesterségesen s természetesen száll át a gyermekekre, mind nememind nemtelent értelemben: e modoron jött létre a mi nemessebb gyümölcsseink, ugyanazon plánta-család különböző nemei összességéből állal, s ezt nevezzük gyümölcs nemelésének.

Amde a nem föntartának organikus törvénye még tovább megy: ez gondos ápolást kíván, mely a változásban föltalálható. Minden mezei gazda tudja, vagy tudni kellene, mikint az ő növényei lassan-lassan elmeresnek s elaljasodnak, koposodnak, ha ő növényei magvát nem cseréli távol vidéki magokkal. Hasonló alaphól hozta fel szántó mezéjében a váltogazdaszatot is, mert a tenyésztésre megkivántat anyagi földtelek egyik évről a másikra apadnak, következőleg rosulnak is. De talán valaki azt veti ellen, mikint a természet nagy háztartásában az erdők ugyanazon földön évezredek óta állnak fent; de az valóban nem úgy van, mert a természetbuvárok úgy találták, mikint az erdők is változnak, csak hogy nem vesszük észre; s annak ugy is kell lenni, mert az egyén — individuum — nem tart örökké. Éjszaki Németországban a tölgyfa-erdőt fenyőerdő váltotta fel. Svédországban egykor a reszkető populusok uralkodtak, de ezeket a tölgy s egerfák váltották fel. Amde még ez egyszerű csere se menti meg az erdőt a vég-

enyésztől, ha az erdősz s a mezei gazda nem jönnek segítségére, ezt tanusítja a hajdan s a jelenkor. Ha — a mint előzőtt általán vélték — a növények s állatok, t. i. az elővilág növényei s állatai, a föld viharos revolutioi általán által semmivé lettek volna, ugy ez viharoknak, vizözönöknek minden ugynevezett teremtsi szakban, az egész föld színén kellett volna elterjedni s a teremtményeket semmivé tenni. Amde hasonló állításnak éppen nincs helye, ha abból indulunk ki s kell kiindulni, miképp a hajdan-korban is épp azok az erők működtek, melyek a jelenkorban működnek, csupán némi módosítást megengedve. Nem; minden talányok nagyon egyezszen fejlődnek ki, ha néha szemünket behunyjuk, s nem akarjuk látni, hogy valamint az egyén, épp ugy hal ki a nem is. E tárgy fölötti értekezletben nem akarok tovább terjedni, csak azt mondom röviden, mikint még a historiai korban is egy ducent állatok voltak ki, s ezeket a jelenkor több plántái is követik. Chili tengerpartján Juan Ferdinándoban, a mint Philippi írja, egy szandella halt ki, melynek jó illata ma is fent van szerteszt heverő darabokban. E fával egy nagy bogár neme is kihalt, mely élelmét azon fában találta, — mert a mint az erdőről s légtengerről minap irt cikkemben bővebben írást, minden bogárnak saját növénye, s minden növénynek maga kizárólagos bogara, madara van. — S hát ez mit tesz? Hogy egész teremtmények kihaltának, ha valamely ápoló kéz nem jön segítségére, s következőleg nem lehet állatni, hogy az emberi nősüds elaljasodása hová vezet, ha nem áll valami üdös reform. Ilyent mindazáltal csak az erkölcsi jellem jobbítása által lehet elérni; és ez egy olyan feladat, mely képes a népek természetstani képésítését megoldani, mert ez, s csak ez az, a mi, midőn a természetelleni nősüds következményeit kimutat-

ja, mindazokat, kiknél a természet törvénye nem erkölcsi törvény, az emberiség rablóinak tartja. Amde hová tévedek! hisz csak a növényország organikus törvényeiről vala a szó!

Az állatoknál is a nősüds tenyésztése anyagi föltételektől függ, ezekre növe is igaz az, mit a növényeknél találtunk. Egyforma nemű szülők olyan állatot nemzenek, mely egészen hasonló vagy az apához, vagy az anyához; ellenben két különböző nemű állatok, egy olyan állatot nemzenek, mit, miut a növényeknél, egy harmadik nemnek lehet nevezni. A számától s a lőtől, a mint tudatik az öszvér lesz; különböző nemű kutyak s farkasok közösödése hozá létre a mostani kutyak számtalan különböző nemeit, mert mind a két szülők sajátosága a gyermeke mentek át, s a testi organisatio föltételezi a szellemi tehetségeket is. Azt mondja Cuvier p. o. mikint ha az állat belső része ugy van alakítva, hogy csak friss húst emészt-het meg, állá is az evésre, körmei a megragadásra s szélszaggatásra, fogai a vagdalásra kell lenni alkalmasoknak; azért fekszik a szellemi erő is a koponyában, azért rejti el magát, hogy áldozataira lehessen: röviden, milyen az organum, olyanok életjelei is. Ha tehát a szülők testi alkatása a párosodás által egy harmadikra megyen át, ily esetben a szülők organumaival azok szellemi sajátoságai is átmennek a gyermekekre, s mivel az organumok alakja nem egyb, mint bizonyos végetes krystallisatioi rendszerre, az anyag apja nemcsak az alaknak, de a szellemnek is.

Tudva, vagy nem tudva, rég keresik az emberek ezt az elvet, mióta figyelmüket a háziállatok nemelésére fordították, s mi hozhat-át őket e gondolatra? Észrevette az ember, hogy még a legerősebb kutyak is elaljasodnak, elmeresednek, ha azokat nem párosítja idegenekkel. A pakulárok észrevették, hogy juh-

nyájuk elaljasodik, ha a kosokat két-három évek után nem változtatják. A bárányok gyengék, húsok rosabb, gyapjuk durvabb; s ha nem veszték is el, de sok bórnyavalyának voltak kitéve. Így van más házi állatokkal, sőt a nyargával is. Norvégia nyargacsordái a vadakali közösödések által ifjadjak. Az a házi szárnymajorság, melynek nins része hasonló közösödésben, meggyengül testében, lábai meghosszabbodnak, s pislyenyei fölnevelésre képtelen lesz. Azok, kik a természetből az erkölcsiéget megtagadják, s ennek bebizonyítására az állatok nősüdsének évenkénti változását hozzák föl, feledek, hogy épp ez a természet legjótékonyabb rendszere, mely által az állatok vadul élő nemzedékei nemcsak megifjadjak, de állandóul fenntartanak. Ha nem volna más eszközök az emberiség fenntartására, akkor az emberi nősüds a communismusra szorulna, ha az emberiség nem akarna elenyészni. Nagyobb szerencsére a sors kegyelele az embert magasló fokra emelte, melyen az állomások alapja, a család, nyugszik.

Ily neműek valának azok az észrevételek, melyek az embert az állatok nemelésére indították. Angolhonban a keleti lófajt norman hadi lovaival, clevelandi barnakkal s danieli széklovakkal párosították, s ennek eredménye a jelen televér faj, az ugynevezett angol lo, s ezt idővel, kétségkívül ujra más fajták vegyített. Így van Angliában a kutya-nemekkel; de így van főleg a juhval. Ez Angolhon buja rétein legel közösen, midőn a schottus juh ros viszonyok közt, magánosan él. Mindezáltal az angol juh, ha Schotlandra viszik, régi szokását harmadik izzig tartja meg. Nem kevésbé nevezetes az is, miszerint a spanyol-amerikai lo, melyet léptes metetre nevelnek, e sajátoságot a következő nemzedékekben is megtartja.

(Vége következik.)

deit hajdanában le is fűlezték, le is orozták... azt találták föl: hogy hát ez egyik jó öreg ló önkaratulag és azon conplacenciából halt legyen meg; hogy bőréből fűvő lehessen... 4-szer szeptember végén és október elején következéseiben szomorú látványok voltak tanúi: t. i. vidékünk majd minden falujának erdeje — nem tudhatni: bűnös, gondatlan kéz gyújtása következtében, — égett... sok helyütt eloltotta a jó sors... más helyeken a falusiak ügyessége... némely helyen pedig a csendőrség föllépése... Az új erdőtervény elvileg gátot vet az ezutáni erdőgyújtásoknak... ohajjuk, hogy annak szoros alkalmazása gyakorlatilag is e hatványt eszközölje...

5-ször. Kiváló szép öszünk volt, mintha a nyári esős, hideg napokért kárpótolni akart volna. Fel is használták ezt vadászaink hajtó-vadászatok rendezésére, melyeken hét darab medvének a bundáját lefejtették, hanem ez áldozatok utólagja, egy több lövéssel megsebzett medve majd megboszulta magát. Az október 31-ik napján tartott vadászon egy fiatal vadászt, miután ennek első lövése nem ért, a második pedig nem gyűlt be, karjai közé ölelve földre terített, és elkezdte az ő goromba medve-erkölése szerint kápsálni. Szerencsére maczkó ur már el volt gyengülve, és a vadász a veszélyt a percében is oly öntudatos lelkiéberséggel birt, miszerint, hogy felbőszült ellene, képét meg ne csufolhassa, balkezét annak torkába ütötte. Más vadászok közeledvén, a medve odahagyja zsákmányát, ezeknek tart, azonban egy jól irányzott lövés szerencsésen leteríti. A megkásált vadász néhány nem veszedelmes sebbel a testén, pár hét alatt kipihente a medve-ölést, s most — Istennek hála — ép és egészséges mint a makk. Gszor. A bibarczfalvi határon tegeknél elszórvá sok és jó vaskó találkozik. Egy ily vakórég kibányászásával foglalkozott mult november hó 27-ik napján egy bibarczfalvi közlakos, azonban nem élén kellő óvatossággal, a megbontott réteg reá szakadt, s úgy oda borította, hogy csak a feje maradt künn a szabad-levegőn. Mikorra kiásták, már csak érhellen hangokat hebegett, s tizenkét óra múlva kiadta lelkét. Ez esemény annyival inkább sajnálkozást és részvétet gerjesztett; mert a néhai szerencsétlen igen becsületes, jámbor és szorgalmatos ember volt, feleségét, s két gyermekét hagyta árván és gyám nélkül.

(Vége következik.)

Tasnád. (Vége.) Harmadik osztálya az itteni chaosnak a földmivelők csoportja, ezek bort; és gabona-neműket termelnek földeiken, saját igás jószágaik közre-működésével. Hol állanak még a gazdaság jelen stadiumától, lássuk következőből. — A föld három fordulóban műveltetik, régibbszerű ekével; egy forduló terem tengerit, a másik kalászt, a harmadik legelőt vézna teheneink számára; ezelőtt öt évvel, egy marha-kereskedő minden az udvaráról elszállított szekér trágyáért fizetett 10 kr. pp. csak hogy udvaráról takarítsák el akárhova: már ma csak annyival vagyunk előbb, hogy állatjuk mások példája után miképp a trágya se megvetendő portéka a gazdaságban; nincs egyetlenegy is ez osztályban, ki legalább valamely gazdasági lapot is ismerne, se egy gazdaságot érdeklő könyvet, a melyből valami okosabb dolgot megtanulhatnának, józanabb elveket, jobb irányt nyerhetnének. Szorgalmatosak a testiekben, restek a lelkieken; nemde ugy-e szomorú állapot, ha elgondoljuk, korunk előre tört gazdasági pályáján hátramaradásunkat.

Van még egy osztály, egy szánandó legalsóbb osztály, az úgy nevezett munkások, vagy napszamosok csoportja, ez képződik leginkább a vidékről cselédnek szegődöttek, s aztán öszveházasodottakból; ezek a mások munkájában töltik el idejüket, hogy aztán bármi keservesen eltegyék; nincs mit szólni egyebet róluk csak, hogy a takarékmagtárak felállítására reájok nézve valódi áldás volna.

Igy kell vala ezek felett szemlé tartanunk, hogy teendőink felől egyenesben lehessen szólni.

Városunk bortermelésre van leginkább hivatva, mely a városnak badogabb jövőt, dus jövődelmet ígér, és az egyedül egy borászati társulatnak Tásdoni megalakulásától lehet és kell várunk; e város, s vidéke oly nagy, hogy egy társulatot könnyen felállíthat, s tarthat fenn.

Borunknak már Európaszerte elismert jó bora van, a párisi ipartárlat garantált kiadóságáról; rajtuk áll egyedül, számára piacot nyitni, és ezt egy itteni borászati társulat teheti, s szabaddá teszi ki borainkat a csak nyeresékdésre számító zsidó manipuláció alól, valamint a termelőt azon kéayszer alól, melynek fogva borát, a hogy kéri, elvesztegeti, akárhogy elhebegyálva elkészíti, a mivel pedig ismét a bor jövőbeli becsének fog ártani.

Gondolkodjunk azért hazánkiai e tárgyról, s létesítsük mielőbb, — a pálya meg van előtünk törve, tört uton könnyebb haladni, — saját körülményeink sodornak oda, hogy a bor-versenyre kilépünk, ha ezt elmulasztjuk most, túl leendünk mások által szárnyalva, a térről leszorítva, elhagyatva, s kénytelenek leendünk szomorú képpel nézni majdan az előretört versenyzőket, midőn gazdag pályabérrel lesznek jutalmazva, mi pedig öntetlenségünk miatt elhagyattatunk, elmellőztetünk, keserves munka-áldozataink mellett is vesztéséget látva. Mi lesz akkor, ha adóink főlebb találnak vitetni? és nekünk mikarunkkal kell megvitatni szőlőinket. Bizony, bizony van okunk félni! — Van okunk gondolkodni, és tenni mielőbb sikerdus lépéseket — még pedig késedelem nélkül — egy tasnádi borászati társulat létesítése végett, mert periculum est in mora.

Ugy szintén egy alakokban is üdvöskének vallott fiók-gazdasági-egylet megalapítása a másikkal egybekötve, mennyire szükséges elmaradt földművelési rendszerünk újja teremtése végett. Saját örök kifejtésére viryunk utalva. Uraimlónok a világosságot bírják, világoskodjanak hát elöl, s hozzanak hajnali fényt e város jövőjére.

r. l.

Hálanyilváníítás.

Az annyi csapást szenvedett, s már-már halottaiából üdülni kezdett felvinczi ev. ref. egyház nevében van szerencsém legőszintébb halámat Hidvégi gróf Mikó Imre ö nméltóságá iránt nyilvánítani, ki a nemzet, és emberiség oltárára szentelt tetemes áldozatai közt az érintett egyház súlyos állapotjáról megemlékezve, annak részére 90 — kilenczven pfr. kamatot kegyesen elengedni méltóztatott. Van egy hely szívünkben, hol a nagylelkű gróf nagy nevé, és emlékét szent ereklje gyanánt meg fogjuk őrizni. Nem szorult ugyan az ily nemes tett birtombitára, mert ennek jutalma az öntudatban áll, s belbecse, mint a gyémánt fénye, önmagából fejlik ki: de a példák varázserővel hatnak. Ezek a lomha akaratot megmozdítják, s a rideg önzés fagyos kérgét felolvasztják. Korunkban ezekre van mulhatlan szükség. Nekünk nehéz munkát, s temérdek mulasztást kell egyesült erővel pótolnunk. Ránk valódi illik amaz evangyeliomi nagy mondat: So k az aratni való gabona, de kevés az arató Harasztos, 1857. decemb. 17-dikén.

Basa Mihály,
n.-enyedi E. megyei ev.
ref. esperes.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ

— Egy sajátos vállalat hirdetett előzetes. Ezen vállalat a „magyar birtokosok s gazdák arckép-csarnoka,” mely büzetenként fog megjelenni, nyolcz képpel minden füzet, s ugyanannyi életírással. A szöveget Hunfalvy János írja, s a képeket ismert jeles festész, Molnár József állítja ki. Minden füzet ára öt pfr. előfizetheti Rath Mór könyvtárusnál, Pestre cizmezendő levelekben.

— Egy a fővárosunkba kebelezett cs. kir. pénzügyi hivatalnak szerkesztőségéhez át-

írott intézkedéséből azon örvendetes tanulságot merítjük, miképp az új bélyegtervény mellett is a lapok kiadó-hivatalai képesítve lesznek a netalán postán eltévedt lapok feletti reclamationak, valamint a később érkező előfizetők kielégíthetőségének eleget tenni, a meynyében, a felül nyomtatandó számok, hivatalos pecsét alatt félre tétetnek, s közülük a szükséges példányok illő ellenőrködés mellett a hirlapi vállalat javára visszaszámláltatnak. Ez is köszönetet érdemlő könnyítés a lapok sorsán; mind a mellett igen ohajtandó, hogy az előfizetők mindig az évenyedi folyam kezdete előtt beküldessenek; saját lapunkra nézve, annak huzamos időktől fogva rendes előfizetői, ha szinte a mostani sármalmas pénzügyi viszonyok közt magat az előfizetési összeget rögtön be nem is küldhetnék, szándékukat kiadó Stein urnál mindig jó eleve tudatni méltóztatassanak, hogy a lap küldése meg ne szűnjék, mert az után-pótlás mind a mellett sok apró nehézséggel jár.

— Szombaton 1858-dik év január 2-án Váradiné jutalomjátéka lesz. A „Világ ura,” szomorujáték 5 felv. szízigletitől; már e műnek választása is tanúsítja a t. művésznő gondolkodását s elmésségét; ohajtuk bő részvételt az ügyes művésznőnek új-évi ajándokul.

— Dec. 27-ken amputáltak ügyvéd Szőlősi Józsefnek bal kezét, ki is e nap reggeli órákor egy farkasra lővén, a töltés a puskát szakgatta szét — és ez kezét vitte el. Szintén 27-én huzattak ki 50 úszadai részvények sorolás utján a községi teremben, polgármester t. Wender ur előfűlése alatt, a mikor is a részvények tulajdonosainak ezelőtt 4 évvel részvénybe bétett 10 pfrtja minden kamat és jogfentartás nélkül ki is fizetett.

— Egyik magyarhoni (az esztergomi) casinó érdemes titkára, a többek közt ezt írja nekünk: „saját magyarhoni lapjainkból ki nem vehetvén a Kolozsvári Közlöny előfizetési feltételeit, kénytelen vagyok, nehogy elkéssünk, az előfizetést jelenleg bejelenteni, kérve aszerk, hogy az előfizetési díjt megirni sziveskednek.”

Igaz van a t. titkár urnak, mind a mellett, hogy a K. Közlönyben minden magyarhoni lap felhívása megemlítetett, s előfizetési ára közölve lön. Lapunkat az érdemes casinónak e-zennel megrendeljük, s homlokára lesz írva a beküldendő előfizetési ár.

— A jövő évben megjelenendő s általunk már említett protestáns egyházi és iskolai lapra, az előfizetési szétküldetett, a lap felelős szerkesztője Ballagi Mór; segéd-szerkesztők: Székács József és Torók Pál urnak. E lap hetenként postán iven fog megjelenni, előfizetési ára postán küldve félre 3 frt 30 kr. Ajánljuk protestáns lelkészeink és iskoláink figyelmébe. Most vesszük szintén a „Győri Közlöny” című elevenen szerkesztett kisdol lap felhívását, mely tárgyait a kereskedés, ipar és szép rodalom köréből meríti. Előfizetési ára félre postán 4 frt 15 kr.

— Szelestey László „Huszárok könyve” című allati vállalatára előfizetést hirdet; a könyv január végén készül el. Előfizetési ára 1 pfrt, beküldési határidő január 15-ke.

* Prielle Kornelia a szabadkai színházban nagy tetszéssel vendégszerepel. A derék szabadkaiak a mostani pénzügyi világban is csak oly számmal látogatják színházukat, mint azelőtt, s a magyar színészetet éppen e pénzügyi világban gondolkodják legelőtőbb feladatuknak fentartani. A kolozsvári közönség ellen semmi panaszunk.

— Nemzetünk egyik legsolidabb írója, Császár Ferencz urnak éppen most vesszük „Öszi lombok” című két kötetes verses gyűjteményét. Irodalmunk tudományos és aesthetikai terén egyaránt találkoznak szerző zajtalan de alapos munkálkodásával. Eszvirágait már ismerjük; e műben szívirágot ídvezzük. A mű kiállítása izletes, s méltó helyet foglal kedves honleányaink könyvgyűjteményében. Megszerzhető minden könyvkereskedésben.

* Kovács Antal, brassói kath. lelkész, k. tanácsos, apát és főesperest f. h. 9-én hosszúságú szenvedés után élete 67-öik évében Brassóban kimult. Vagyónát a brassói kath. gymnasium, a brassói catholikus házi szegények és rokonainak hagyományozta.

* Panaszolnak egész Európában, hogy a téli évszak sehoggy se akarja nyakába öltöni a hideg, fehér bundát, s arczán tavaszi mosolylyal, csak kaczerkodik elé s hátra. Franciaország déli részein némely fák ez évben másodikkor leveleznek és virágoznak; Stockholm-ban pedig folyó hó 9-dikén délután 9 1/2 R. fok meleg volt, a mi hallatlan. A légkör nálunk is meglehetősen enyhe; most verőfényes nap süt, majd őszi eső permetézik; éjjel fagy, nappal loes-pocs.

— A bécsi Wanderer idei 585-dik számában Bécs rovata alatt a kolozsvári takarékpénztár alapításának szükségé mellett egy tartalmos cikket hoz, mely a kolozsvári kérdésre vonatkozó pártoló nézetei mellett, meleg szót emel a takarékpénztárak érdekében, mint a melyek a munkás-osztály lehető jólétének főkérdései. Sajnosnak mondja, hogy Ausztriában, szembe sokkal kisebb tartományokkal még alig van 100 takarékpénztár; de kiemeli, hogy Ausztria többi tartományai a hivatalos organumok nagy lelkedést mutatnak a takarékpénz-

táraknak, mind több községekben leendő megalapítása mellett, melyet a mostani sármalmas pénzügyi viszonyok között főszükségnek tartanak. Ohajtandónak mondja, hogy kerületekben, községekben minél több takarékpénztár alakíttassék, sat.

— A lapjainkban említett Kapjon helységben, Dézs vidékén meglőtt, s szerkesztőségünkhez beküldött szármást L. János ur, szintén éneklő hatlyuknak találja, amár a szármás még zsengekori kifejtetlensége, s a tollaknak és a testnek a beküldés alatti összerúskodása miatt, egy előre még azon kérdés is felmerült vizsgálatközben, ha vajjon a példány nem cygnus polonicus? De határozott jelek bebizonyíták, hogy az nem egyéb mint éneklő hatlyuk. Sajnos azonban, hogy megrongáltatása, s a legismertebb tollak hiánya miatt, e példány nem kitöltetű; s a tudományos tanár ur, csakis csontváz készítheti ki a Múzeum számára; miért is ohajtandó, hogy alkalomszerűleg egy ennél épebb s kifejtettebb példány beküldésére hánzkfiai ösztönözve érezzék magokat.

— A Sieb. Bote idei 248-dik számában M. Váshelyről meleg szavakkal emeli ki az ottani cs. k. törvényeknél gyors és ildomos eljárást. Különösen kiemeli törvényeszköi elnök m. b. Apor Károly cs. k. kamarás urat, személyes humanitásaért s szívélyességeért a hozzá folyamodók irányában; mely egyszersmind ezekben bizalmat s tiszteletet gerjeszt.

Nemzeti színház. (*) Dec. 26-dikán: IV. Béla futása, történelmi színmű 2 szakaszban, dalokkal, színpadalkalmazta Somolki, zenéjét (irta) Ruzicska. — Rendes színházjáró közönség helyett egy nagy részt rendkívüli vala jelen. Az előadást azonban nem lehet rendkívülinek nevezni.

Dec. 27-ken: Szökött katona, eredeti színmű dalokkal 3 szakaszban, irta Szigligeti. Az előadás meglehetősen sikerült. Ez alkalommal Láng Boldizsar (Gergely) csinosan énekelt. A színház fuladásig megtelt minden zugában.

Gabona ár. Dec. 24-ről 1857. Bécsi-mérője p. p. Tisztabúza 3 frt 14 kr. Elegybúza 2 frt 28 kr. Rozs 2 frt 4 kr. Árpa 1 frt 48 kr. Zab 50 kr. Török. 2 frt 4 kr. Pityóka 56 kr.

Hivatalos.

A pénzügyi minisztériumnak 1857. nov. 14-ken kelt kibocsátványa, kiható minden koronaországokra, az 1857. október 23-án kelt császári rendelet foganatosítása tárgyában.

Az 1857. oct. 23-n kelt császári rendelet (birod. törv. lap XL. darab 207. sz.) foganatosítása végett következők rendeltetik:

1. Miután az idézett császári rendelet 6. §. folytán a nem politikai tartalmú belföldi időszaki lapok a hirdetésekre nézve a hirdető vagy értesítő lapokkal egyenlőknek tekintendők, ennél fogva az ott kiszabott bélyegilleték az időszaki iratnak nem minden, hanem csak azon lapjaitól fizetendő, melyek valósággal hirdetményeket tartalmaznak.

2. Azon hirdető vagy értesítő lapok, melyek időszakilag jelemek meg, s azon nem politikai tartalmú belföldi időszaki folyóiratok, melyek hirdetéseknek vesnek fel, kötelesek az azon kívüli fizetendő beiktatási illeték tekintetében (1857. oct. 23. sászári rendelet 7. §.) az 1850. sept. 6-án kelt törvény (birod. törv. lap CXIX. db 345 sz.) 27. §-át s az 1850. nov. 25-én kelt ministeri rendeltet (birod. t. lap 1850. évfolyam 435. sa.) sorosan megtartani.

3. Minthogy biztosítvány letételére kötelezett folyóiratokhoz azon melléklapjai, melyek nem a főlapnál egyidejűleg adnak ki, csak a főlapért fizetett bélyegilletékkel tekintettel nem esnek további bélyegilleték alá: ennél fogva az említett melléklapok csak azon számban kezeltethetnek bélyegmentesen, mely a megbélyegzett főlapok számával egyenlő.

Az államkincstárnak károsodástól óvása végett azonban mind fő-, mind pedig az említett melléklapok megbélyegzendők. Megkülönböztetésül a melléklapok, azokat is ideértve, melyek oly napokon adnak ki, melyeken főlap nem jelenik meg, ves színű bélyeggel fognak megbélyeggetetni, s bélyegilleték a veres bélyeg-nyomatok azo. számától is lefizetendő, mely a fekete lenyomok számát meghaladja.

4. Bélyegtelen melléklapok nyomtatása és kiadása jövedékövidétségek tekintendők.

5. Bélyegkötéses folyóirat vagy hirdető lap kiadásával foglalkozó minden vállalat tartozik a papiros megbélyegzésé végett esetről esetre egy az érdeklőt nyomda által is aláírt nyilatkozatot a jövedéki pénztárnak átadni, melyben a megbélyegzendő papirosok száma, s az ezen rendelet 3. §-ban foglalt kellek szerint, a fekete, továbbá a veres bélyeglenyomatok száma, végre a járandó illeték az alább következő példaképp betöltött minta szerint kiteendő. Tévedések elkerülése miatt mind a vállalat, mind pedig a nyomda is köteles czimálírását s minden abban történendő változást a pénztárral írásban közölni.

6. A pénztár számléjítő könyvében minden vállalat számára saját számla nyitatik, melybe a nyilatkozatok idősorozatuk szerint beiktatnak.

Mai számunkhoz egy félív melléklet van csatolva.

dok. Ezen számlából számított ki, hogy mily számú veres bélyeglenyomatoktól fizetendő a bélyeg-illeték. A kelt időben benyújtott, a nyomtatásnál elkevert példányokért, mi alatti azonban az el nem kelték teljességgel nem értendők, a vállalat számára ugyanazon számú feketé s illetéleg veres lenyomatok mindenik hónap végén ingyen bélyegeztetnek.

Nyilatkozat mintája.

A vállalat neveze.

Kelet	Ivsum	Szám a a		Illetékösszeg számmal s betűkkel
		feketé	veres	
Decemb. 20. 1857.	32,000	15,000	17,000	17,000 kr. vagyis kétszáz nyolcvan három forint 20 kr.
		N. N. a szerkesztőség részéről		N. N. könyvnyomda.

7. Minden félreértés elhárítása végett kijelentetik, hogy az 1857. oct. 23-án kelt császári rendelet 4 §-nak határozata csak az előfizetés útján a cs. k. postaintézetek által kapott, a postaegyleti állomásokban megjelenő folyóiratokra alkalmazható, s hogy mindazon külföldi folyóiratok, melyek a belföldön biztosítvány letételére köteleztetnének (a postaegyleti államokban megjelenők is) mindenik példányért két krajczárnyi bélyeg alá esnek, ha a külföldről nem a most említett módon hozatnak be.

A könyvtárak s egyéb magánszemélyek kötelesek az 1850. sept. 6-án kelt törvény 4. és 28. §-nak rendelkezését, az ezen törvény negyedik cikké szerinti büntetés elkerülése mellett szorosan megtartani.

Báró Bruck s. k.

KÜLFÖLD.

Az ó év lejárásával legördül a függöny azon politikai dráma első felvonása után, mely a keleten színpadra került. A divánok feloszlanak vagy fel kell oszlaniok, s az európai bizottmány székhelye Bukarestből, hol a mint látszik, nem tud egyet-értetni, Párisba tétetik át, hogy elkészítse azon jelentést, melyről utasításában szó van. Ott aztán gyorsabban remélik az egyetértés elérhetését, úgy hogy a párisi conferentia január végén, vagy február első felében e nehéz kérdés végleges elintézésére egybehívatik. A belga „Indépendance“ szerint az összeülés ideje iránt még semmi határozat sincs, miután a hatalmak a függő nehézségeket írásbeli alkutalkák által akarják elszüntetni, s ez ügyet, úgy mint a bolgrádit, csupán formáliszerű megerősítés végett terjeszteti a fennsod meghatalmazottak elé.

A „Nord“ drezdai levelezője szerint nem igen lehet meghatározni a párisi conferentiából fölmerülő annyit lehet legalább megmondani, mi nem fog ott határozatni. Aziránt, hogy a külföldi fejedelmek elmarad, mind a há hatalmasság egyetért; hanem éppen olyképp fog a portának azon törekvése világosni, mely szerint az Moldva-Olahországban hűbéri védhatalomból souverain hatalommá akar lenni. Európa együttes protectoratusa nem maradhat s nem szabad, hogy háta megett maradjon annak, akit már Oroszország egyedüli protectoratusa Moldva-Olahországra nézve ért. A divánprogram első pontja, az önmányzat, tehát meg fog adadni; e részben Clarendon lord ugyanazon nézetben van Gortsa-koffal.

Azon mód iránt, mely szerint az unio idegen fejedelmek közül keresztülvendő, két javaslat van előterjesztve. Egyik szerint két hoszpodár a másik szerint egy hoszpodár, még pedig eleinte életfogytig, később örökletileg lenne kinevezendő; úgy hogy a fejedelemségek új szervezése inkább egyesítési kísérletből mint valóságos egyesítésből állana.

Egy párisi tudósítás szerint Talleyrand báró kormányának azt jelenti, hogy az oláhok az uniónak idegen fejedelmek alatti lehetetlenségét belátván, azon ponton állanak, miszerint a párisi congressus-hoz oly kéressel forduljanak, hogy a hatalmak a jövő fenntartása mellett a fejedelemségekben a mostani állapotot tartsák fenn. A kölni lap pedig egy, Bukarestben dec. 15-n kelt ily tartalmu távirati sürgönyt közöl: „Az ad hoc diván egyhangulag elhatároz-

ta, hogy a bélyegket tárgyzó kérdéseket előbb vizsgálat alá nem veendő, míg a hatalmak négy ohajtás felett nem határoztak.

A bessarabiai határigazítás tárgyában működő conferentia, mely földabroszok hiánya miatt annak idejében létre nem jöhetett, a kölni lap szerint dec. 20—25-ke körül össze fog gyűlni.

Azon ohajok közt, melyeket a jászzyi diván kifejezett, a következők nagyon jellemzik a moldvai „magas“ osztályok műveltségi fokozatát: Egy katolikusnak se legyen szabad valamely moldvai nővel egybekelnie, míg a görög nem-egyesült szertartás szerint újra nem keresztelkedik; egy idegennek se szabad Moldovában jószágot szerezni, bármely vallásfelekezethez tartozzék is; a moldvai állampolgári jogot csak 20 évi ott tartózkodás után lehet megszerezni, feltéve, hogy a folyamodó az orthodox valláshoz tartozik. Egyik utolsó ülésében a diván kimondá szükségét annak, hogy az ország határán egész sora a váraknak építtessék, az országvédhad álló hadsereggé alakíttassék, az említett szilárd helyeket kizárólag román csapatok szállják meg, az országhatárokat igazítsák ki s a Moldvában lakó idegenek a moldvai törvény alá legyenek vetve sat.

A belga király 67-dik születésnapja alkalmából a székesegyházban tartott Tedeumon a kamrák, a diplomatiáit testület, a miniszterek s nagyszámú főméltóságok voltak jelen; dec. 16-án Rogier belügyminiszter mind a senatusban mind az alsó kamrában üzenetet olvasott fel, melyben a brabanti hercegnő ő fenségségének viselői állapota hivatalos tudomásra hozatik. A kamra s a sűrűn elrepedt karzatok közleményt ismételt: „Éljen a király! Éljen a brabanti herceg!“, felkiáltással üdvözlék, s a kamra bizottmányt nevezett, mely a királyhoz intézendő üdvözlő feliratot szerkesztzen; ugyanezt határozta a senatus is.

A porosz országgyűlés jan. 12-én fog összejönni. Tudomás szerint, a három havi idő, melyre a beteg király testvérét, a trónörökös porosz herceget helyettesévé kinevezte, jan. 23-án telik ki. Az országgyűlésnek a kijelölt napra összehívása tehát eléggé kitünteti, hogy bizonyosan ezen ügygel is feladata leendő az országgyűlésnek foglalkozni. A porosz törvények szerint ugyanis, ha már nem csupán királyi helyettes, hanem regens megbízásáról van szó, az országgyűlés hozzájárulása nélkül nem lehet intézkedni, úgy hiszik, hogy a három havi idő letelte után sem lévén kilátás, hogy a király ismét átvehesse az országglást, azontul nem helyettes, hanem regens fog a trónörökös lenni.

A spanyol királynő egészségi állapota elég kedvező. A királynő Corral orvosnak, ki neki néhány nappal lebetegedése előtt megmondta, hogy fűt fog szűlni, egy pompás pénzszerszényt ajándékozott 1000 obon arannyal megöltve (egy obon 84 fr.) valamint neje számára értékes brillant ékszert. A királynő látogató-jegyére, melynek kíséretében az ajándékot megküldé, sajátkezűleg azt írta: „As marques del real acierto.“ (Az igazmondás marquis-jának)

Egy stambuli levelező az „Ost. Ztgban“ Redcliff lord távozását a török fővárosból ily bucsuhangokkal kíséri: „Habar ő általában ritkán mutatta magát, s többnyire Therapiában falusi elvonultságban élt, mégis mindenki ismerte őt, s oly népszerűséggel bírt, minővel egyik európai hatalmasság képviselője se dicsekedhetik. A lord magas testalkata, élénk kinyomatu vonásaival, már messziről magára vonja az ember figyelmét. Ő jellege az előkelő angol urnak; nemes alak, de tele azon fagyos, hidegséggel, mely benne a könnyen meg nem közelíthető embert sejteti.

Midőn Pera utcáin lovagolt, titkársoha se vágatott oldala mellett; hanem egy ló hosszúságnyra volt hátul urától, s még nagyobb távolságban követte a jockey szorosan testhez tapadó világoskék kabátban, fénymázos és ezüst szegélyzetű ma-

gas kalappal. Redcliff lord csak kevés-sel lehet fiatalabb Palmerston lordnál, a mit tanúsítanak a mely redők arcán és főhehérek szakállán, s haja. Arcza semmi igényt nem tarthat a szépségre, de a ropant erély, mely vonásaiban oly élénken van kinyomva, meglehető. Tudva van, hogy Stratford lord nem bír ugyanolyan, leg-alább nem olyannal, mely Angolországban és kivált itteni állomásán tekintetbe vehetnének. Mindazáltal alig volt itt külföldi képviselő, ki fényesebb házat tartott volna, mint ő. Itteni hosszas tartózkodása alatt segíté mindazokat, kik hozzá folyamodtak. Azon pénzforrások, melyekkel Layard képes volt az egykori Ninivé helyén fontos ásatásokat tenni, nagyrészt e diplomata Maecenas pénztárából folytak. Ez annyival inkább tekintetbe vendő, minthogy számos tagból álló családja van, és sok leánya közül csak egy ment közelebb férjhez.

Stratford lord visszatérését főleg a francia sajtó a napoleoni politika diadalának tekintti. Haza jött előbb is a viszály főokozója, kit előbb-utóbb Thouvenel-nak is kell követni, s hogy oly nagy engedményre szánta el magát az angol kabinet a francia részére, ezt az angol-francia szövetség megszilárdulásának kell tekinteni. Tanúsítja azon újabb szárnyaló hír is, hogy a napolyi kérdés valóban szöngyre kerülend a párisi értekezleten. A dunai tartományok lakosainak ohajtásai meghallgattatván, az olasz kérdésnek kell aztán következnie. Az oláh kérdésben szintugy mint az olaszban csak kefé valami eredménynek kiszűni a párisi értekezleten, különben gyermekjátéknak tűnend fel az egész, hol az európai nagy hatalmak a francia nemzet figyelmének elfoglalása végett Napoleon Lajossal együtt nádapiripáznak.

A diplomata láthatárán minden szem a török premier körözüvénye felé fordul. Ali pasának dec. 1-én kelt körlevelé azon megjegyzéssel végződik, miszerint a porta gyönyörködéssel látja, hogy a katolikus kormányok egyetértének annak belátásában, hogy szükséges dolog a divánoka feloszlatni, mihelyt az európai bizottmány a maga végérvényes határozatát meghozta; hogy a porta még se fog előbb a divánok feloszlatásához, míg azok munkálataikat a mart. 30-ki szerződés határozmányaihoz képest be nem fejezték, azaz, a porta kívánja, hogy a kormányok nyilatkozzanak oda: a divánok abban a pillanatban szünjenek meg, mihelyt az európai bizottmány a maga végérvényes jelentését a kormányokhoz megtette.

UJ POSTA

Mint a „N. Pr. Ztg.“ írja, Lithániaiban és Volthiniában, a földesurak különös kérésére, a jobbágyság jan. 1-jén meg fog szüntettetni. A jobbágyoknak nem szabad a közelebbi három év alatt földjüket odahagyni, s kötelesek ezen idő alatt a teendő havi munka, vagy a pénzadó iránt a földesurakkal magán uton meg-egyezni. Ha 3 év alatt meg nem egyezhetnek, cs. bizottmány fogja ez ügyet elintézni.

Az angol lapok igen kedvezőleg nyilatkoznak a cserkeszek feliratáról, melyet függetlenségök érdekében, Oroszország kivételével, a nagyhatalmakhoz intéztek.

Pétervárból dec. 22-ről távirják: „Nov. 13-án 13 Naib 3000 cserkesszel teljesen megveretett. Egész Szalatavia kiürítve, valamennyi helység fölperzselve. Az oroszok téli szállásaira vonulnak.“

A moldva-oláh divánok már-már befejezvé munkájukat, az európai bizottmány a jelentésének fogalmazása fölötti tanácskozásait már javában folytatja, és pedig, ha igaz, a francia biztos elnöklöte alatt, mi tán újabb bizonyossága annak; hogy Franciaország véleménye a status-quot pártoló hatalmakétól többé nem oly eltérő, elkészülvén aztán a jelentés, a biztosok haza menendnek, s egybegyű-

lend az európai értekezlet (hír szerint január közepén).

Ausztria és Franciaország között barátságosh viszonyok fejlődtek, úgy hogy diplomatiái viszonyaik nem sokára ismét a régi kerékvágásba fordulandnak vissza, s báró Bourqueney már legközelebb ismét Bécsbe visszatér.

A moldva-oláh divánok többségének feliratát várják Párisba, mely hírszerint mérsékelt modorban van szerkesztve.

Thouvenel véglegesen szabadságot kapott az elutazásra azonban elutazásának időpontja még nincs meghatározva.

A francia hadügyminiszter ujo-lag 40,000 katonának adott szabadságot határozatlan időre, mit meg lehet ujtani. — F. hó 30-án több hajó fog Chinába indulni, 500 főnyi katonasággal.

Párisból dec. 22-én távirják: A fekete-tengeri révekre vonatkozó orosz szabályzat közelebből változtatáson ment keresztül. Oroszország Krím partjain ismét felállítja a katonai gyarmatokat; Kamiesh a kereskedelem elől zárva lesz.

A „Pays“ szerint a divánok be-zárása iránt még eddig végleges határozat nem történt, s azoknak törvényes fenállása megmarad addig, míg az európai bizottmány jelentését beadandja. Más szóval ez azt teszi: hogy Párisban még most nem egyeznek belé a divánok feloszlatásába.

Triestből dec. 19-kén írják: Redcliff lord nem folytatá útját Bécs felé, hogy a na Stambulba induló gőzössel fontos sürgönyöket küldhessen el. A lord a holnapit még Triestben töltend s csak hétfőn utazandik Bécsbe.

Hírszerint a londoni kabinet Redcliffe lordnak stambuli helyettesét felhatalmazá arra, hogy a portát azon esetre, ha aszuezi kérdésben nem engedne, a diplomatiái viszonyok felbeszakításával fenyegetse.

Berlinből azon tudósítás érkezett Bécsbe, miképp orvosi tanácskozás tartatott, melyek következtében a király egészségi állapota még most se tartatik annyira javultnak, hogy ő felsége újra átvehesse az államügyek vezetését.

A dán-német viszály csendesülése gyorsan halad elő. Anglia elvonta kezét a kegyelt Dániától, s most Orosz- és Franciaország is engedékenységet kívánnak a kis államtól. S a kis államnak nem marad egyéb hátra, mint hogy maga sü-vényéhez kösse a lovát — s szent a békeség.

Pápa ő szentsége dec. 14-én Bonaparte Lucian herceget pappá szentelte föl. A herceg legközelebbi rokonai jelen voltak a felavatásnál.

Tessin cantonban a nagytanács ismét egy kolostort törölt el, t. i. az augustinusok kolostorát Monte-Caraffon.

Kanton rögtön fog-e megtámadtatni, vagy előbb még egy kibékülési kísérlet történik? — erre nézve még folyvást változók a tudósítások.

Az Egyesült-államok congressusa dec. 8-án megnyitott. A demokrata Orr lett elnök. Az elnöki üzenet a külföld irányában békékenyen hangzik.

Legújabb Az angoloknak a karácsoni angyal a legszebb ajándékot hozta. A „Times“ külön kiadásban jelenti: „A kormány tudósítást kapott, hogy Luck-nó föl van mentve, a sebesülteket és nőket kedvező állapotban elszállították.“ A „Times“ ezen tudósítása este Campbell sürgönye által is hivatalosan megerősített.

Dalmatiából vett legújabb tudósítások szerint dec. 23-án 4—5000 főnyi keresztény a törököktől Orohovaz mellett, Trebignetől félőrányira meg lön támadva. A csata élénk, az eredmény még nincs tudva.

Bécsi börze. december 24-dikén. Erd. urbéri papir 78. Magyar urbéri papir 78½. Nemzeti kölcsön 83¼. Arany darabja 4 fr. 57 kr. Ezüst 5¾ fr.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

Kivonatban.

A cs. k. banya, erdő és só-hivatal Kolozsvárt f. é. dec. 11-ről 7871 sz. a. pályázatot hirdet a kolozsmonostori uradalomnál megdrúlt erdőszi állomásra, 600 eft. évi fizetéssel, 8 öl tüzifával, 110 eftal lótaritásra és szabad szállással vagy ezért 60 eft. szálláspénzzel. A szabályszerű kérvények beadandók oda 1858 január végeig.

A székely udvarhelyi cs. k. járás törv. szék f. é. dec. 9-ről felhívja azokat, a kiknek követelése lenne a f. é. nov. 16-kán Sz.-Udvarhelyi végrendelet nélkül elhalt kereskedő Szongoth Bogdán hátrahagyott vagyonához, adják be oda követeléseiket 1858 január 30-ára d. e. 9 óráig.

A szamosújvári cs. k. járás hivatalmint törv. szék f. é. oct. 28-ról 1439 sz. a. tudatja, hogy Bogdánfi Mária, Janka és Kata 200 d. arany adósságot Márkovics Mária részire elfoglalt 129 számú házat középulczában Szamosújvárt és egy d. szőlőt, 1858 január 29-én és február 26-n d. e. 9-kor a törv. szék iródban köz-árverésen eladják.

A bethleni cs. k. járás-hivatal mint törv. szék f. é. dec. 9-ről 1307 sz. a. csődöt nyitott kereskedő szolga Ládai Emmanuel eszses vagyonára. A követelések beadandók 1858 febr. 1-én, tömegrendező ügyvéd Dr. Heiszler vagy helyettese Stellweg Edmund ellen.

A tasnádi cs. k. járás hivatal mint törv. szék

f. é. nov. 30-ról 2562 sz. a. tudatja, hogy f. szántai Becski Sándor 5650 eft. adósságot tasnádi Bálint Ábrahám részire elfoglalt 6 darab fekvőt, 1858 január 30-án és mártius 2-kán d. e. 10-kor a tasnádi szántai község házában köz-árverésen eladják.

Urbékkárpótlási tőke-utalványozás.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. dec. 3-ról 11,153 sz. a. tudatja, hogy 1) Türi Józsefnek m. urályi birtoka után 2880 eft. 47 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 579 eft. 42 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 2) gr. Kun Katalin báró Löwenthal Samuelseknek nagysajói, berládi, árdáni, alsó és felső sebesi és várhelyi birtoka után 72,474 eft. 41 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 16,778 eft. 43 $\frac{1}{2}$ kr. kamat hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 márt. 1-éig. Targyalása május 1-jén d. e. 9 kor.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 13-ról 10,634 sz. a. tudatja, hogy Bisztrai Károlynak mező-dombi birtoka után 763 eft. 53 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 133 eft. 40 $\frac{1}{2}$ kr. kamat, a hétbükki után 414 eft. 33 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 72 eft. 27 $\frac{1}{2}$ kr. kamat-hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 február 18-áig. Targyalása ápril. 19-kén d. e. 9-kor.

A szebeni cs. k. főtörv. szék f. é. nov. 30-ról 4822 sz. a. tudatja, hogy 1) Nagy Sándornak mihályfalvi, hidegvizi és isztváni birtoka után 1342 eft. 49 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 296 eft. 28 kr. kamat. 2) Maurer Istvánnak ürmösi birtoka után 7494 eft. 26 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 1429 eft. 23 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 3) gr. Mikés Benedeknek bodolai, nyéni és már-

kosi birtoka után 15,452 eft. 21 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 1365 eft. 48 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 4) Ilyés Lászlónak nyéni birtoka után 497 eft. 10 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 36 eft. 9 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 5) a b. Misko József örökösének, Imrének, Adélnek és Józsefnek, bolyai, ol. ivánfalvi, mariontelki, rovási, sáldorfi, sálykói, póterfalvi és hejasfalvi birtokuk után 16,943 eft. 43 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 6219 eft. 11 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 6) Vajna Teréz öz. Nagy Tamásnak hídvegi birtoka után 95 eft. 34 kr. tőke, 83 eft. 7 $\frac{1}{2}$ kr. kamat-hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 január végeig. Targyalása mártius 31-kén d. e. 9-kor.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. dec. 3-ról 11,203 sz. a. tudatja, hogy 1) gr. Kemény Samuelnek n. sajói, f. és a. sebesi, várhelyi, árdányi, berládi és sajó sz.-andrási birtoka után 52,448 eft. 53 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 9233 eft. 34 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 2) N. Katalin gr. Tholdi N.-ének makói birtoka után 1138 eft. 27 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 200 eft. 37 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 3) Csató Katalin öz. Wass Ádámának várhelyi birtoka után 357 eft. 50 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 169 eft. 58 $\frac{1}{2}$ kr. kamat-hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 mártius 1-éig. Targyalása május 3-kán d. e. 9-kor.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. dec. 3-ról 11, 52 sz. a. tudatja, hogy gr. Bánffy Miklósnak b. hunyadi, damosi, ketesdi birtoka után 5581 eft. 14 $\frac{1}{2}$ kr. tőke 906 eft. 50 $\frac{1}{2}$ kr. kamat a n. kalotai, sebesvári, bőrvényi, kelezeli, bükényi, merenyői, deritei, rekizeli és rozogeli után 19,622 eft. 15 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 1011 eft. 8 $\frac{1}{2}$ kr. kamat a cetli, velkéri és n. czei után pedig 9656 eft. 51 kr. tőke, 31 9 eft. 7 $\frac{1}{2}$ kr. kamat hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 márt. 1-éig. Targyalása május 1-jén d. e. 9-kor.

kr. kamat hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 márt. 1-éig. Targyalása május 1-jén d. e. 9-kor.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. nov. 13-ról 10,611 sz. a. tudatja, hogy 1) Papp Rachel öz. Lőrinczi Józsefnek n. rákosi birtoka után 753 eft. 32 kr. tőke, 252 eft. 25 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 2) gróf Teleky Miklósnak tancsi, drádi, sz. andrási, ol. ujfalvi, k. sz. fülöpösi és kozmatelki birtoka után 19,105 eft. 56 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 866 eft. 24 $\frac{1}{2}$ kr. kamat-hátralék van utalványozva. A követelések bejelentendők 1858 február 14-éig. Targyalása ápril 13-kán d. e. 9-kor.

A k.-fejérvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. dec. 7-ről 3951 sz. a. tudatja, hogy 1) gróf Tholdalagi Ferencnek istvánházi birtoka után 583 eft. 14 kr. tőke, 43 eft. 29 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 2) r. Neymister Szaniszlónak mint gr. Bánffy József jogosítottjának szász csanádi és kis cserge-di birtoka után 44,272 eft. 46 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 6904 eft. 16 $\frac{1}{2}$ kr. kamat. 3) gróf Teleky Miklósnak springi birtoka után 894 eft. 13 kr. tőke, 883 eft. 33 $\frac{1}{2}$ kr. kamat-hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 február 20-áig. Targyalása ápril 22-kén d. e. 9-kor.

A brassó-megyei cs. k. törv. szék f. é. dec. 9-kén 7436 sz. a. tudatja, hogy gróf Teleky Samuel Ferencnek opra-kerczesorai, sztrészakerczesorai, felső és alsó árpási és teleki részei birtoka után 48,066 eft. 34 $\frac{1}{2}$ kr. tőke, 7904 eft. 26 kr. kamat-hátralék van utalványozva. A követelések beadandók 1858 február 20-áig. Targyalása ápril 20-kán d. e. 9-kor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(293)

STEIN JÁNOS kolozsvári könyvkereskedőnél megjelent, s általa minden hazai könyvárusnál kapható:

CSEMEGÉK
KISEBB GYERMEKEK SZÁMÁRA;

melyekkel

családok- és kisdövéknak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS,

jelenleg a nagy-enyedi ev. ref. papnöveldeben nevelés-oktatást tanára és képezdeigazgató.

Masodik átdolgozott, 25 beszély-, 309 verscsemege- és két gyönyörű színezett képpel bővített kiadás. 13 $\frac{1}{2}$ kis 8-rét iv, legszebb borítékú kötésben 1 frt. 20 kr. p. p.

A hazaszerzte elterjedt „Magyar Olvasókönyv”-éről dícséretesen ismert a szerző jelen munkájában — melynek első kiadását, tökélytelenebb alakjában is, úgy szólva kéz alatt kapták el, — egy évek óta nagy gonddal nevelt, melegen írott szerzői szaktársak (Fekete M., Gyulai P., Kriza J., Indai P., Szabó S. stb.) közreműködésével lehetővé tették a tökélyre vitt kedvező bocsátja világ elő, egyszersmind megelőzőjeül, előcsarnokául jeles Olvasókönyvének. — A t. szerzőt hosszas nevelői pályáján a szülők és kisdövéknél általános panasza és saját kisdövéi körében is gy. jött tapasztalata rég meggyőző affélől: mennyire nehéz a legelső gyermekkorban elbeszélendő történeteket, még a külföldi gazdag irodalmában is, megválasztani; mennyire nehéz különösen a célszerű előadási modort eltalálni, miután tudva van, mily élményitől hatnak a kisdövék aranyálomokban ringó kedélyére az e kornak szánt könyvek nagyobb részének mesterkéve csinált beszélei, az örökös bűti lecsúszások, nem különben az olvadó, édelgő vagy folytonosan okoskodó verselések és rimbe szedett moralizálások. — Szerző lélektani igazságnak tartja, hogy csak az ragadja meg a gyermek szellemét, mi saját kedélyes világából van merítve, rész letélig, érzelmettel és derülten előadva; mi magában is érdekel bir és egyszersmind a felnőtteknek is kedves olvasmány. Mert nagy tévedés volna azt hinni, hogy a mi a felnőttekre nézve unalmas, eldelhellen, az a kisdövék költőies kedélyének éppen jó!! A gyermeknek mindenben csak a legjobb a jó.

Ezen elvek világánál tanulmányozza a t. szerző a hazai és külföldi gyermekirodalom termékeit s a magyar nép ajkán forgó gyermekmeséket és dalokat. És ezek gyöngyeiből s ezeknek szellemében dolgozva, nyújt jelen gy. jteményében a magyar anyák-, testvérek- és kisdövéknél 91 beszély-csemeget, megannyi kedélyes gyermek történetet s 309 verscsemeget (közte 25 dajkari és tréfa; 16 öblen és térdén tartott kisdövék játéka; 16 alát és bölcsődal; 31 állat és egyéb természetű tárgy; 26 hangutánzás; 26 vegyes gyermekdal; 37 játék és játékrim 18 évszaki dal és festés; 31 mese és rege; 36 beszéd- és emlékgyakorlat; 22 vallásos hang és ima; 35 talány és találós kérdés).

A gyermekszoba, a családi tűzhely és kisdövéknél a maga nemében egyetlen kincsforrást találnak itt, melyből ártatlan kisdövéknél a csemegekörön kezdve, egész hét éves korukig, a leg-egészségesebb kedélyes és magyar táplálékot meríthetik, s e mellett valamennyit oly modorban, a mint éppen elbeszélni kell. Az elbeszélést áhitattal hallgató apróság azután is, ha olvasni kezd, további gyakorlatul ezen csemeget, mint régi kedves ismerőseiket, élvezetivel használhatja.

(309)

Krombholz orvostudor

GYOMOR-LIKÓRE

(Krombholziana)

E likör a legújabb vegytani vizsgálatok nyomán gyógyszerjü virágokból, gyökerekből és füvekből lepárolt szeszes folyadék, feltalálta a gyógytudományra nézve korán letűnt első nagyságu csillag, aprágai orvosi klinika tanára és első orvos, Krombholz Gyula orvostudor.

Ez oly szerencsésen össze elegyített vegyületgyógyerejü növényekből készül, és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvs kísérőnek vadászat, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegítő igen jótékonyan foly be az egészségre.

Egy üveg ára 30 kr. p. p. két üveg békakölése ára 10 kr. p. p.

Kolozsvárt kapható KOZ K EDUARD „Katona” című fűszerkereskedésében.

(3—3)

(325)

(2—3)

Gr. BETHLEN MÁRIÁNAK. Gr. BETHLEN PÁLNAK, Szilágy-csehi s ahoz tartozó ó-ná-dassdi, debreni, f.-várczai és f.-szivágyi rész-jó-szága a jövő 1858-dik év április 1-ső napjától kezdve 4 vagy 6 évekre haszonbérbe adandók.

Ugyan annak doli s ahoz tartozó Somlyó-csehi, almási és somlyói birtoka a jövő 1858-dik év Szent-György napján kezdve 4 vagy 6 évek-re haszonbérbe adandók.

Mind két jószágunk kiterjedése és haszonbéri feltételei eránt bővebben értekezhetni vagy személyesen Bethlenbe vagy levél által a cs. kereszteri postán.

(270)

(11—12)

A legújabbban feltalált és egy cs. k. szabadalommal kiténtelt

Padozat-fényesítési máz

fő raktára van

BARABÁS KÁROLY özvegye fűszer-kereskedésében.

I. E máz azon tulajdonsággal bir, hogy nemcsak kemény vagy is talaj, hanem puha deszkából készített padozatra is egyformán használható sat

(292)

Elismerés

Bittner Gyula, gloggnitzi gyógyszerész urnak.

Tisztelt uram!

Egy trattenbach-i haszonbérő leánya, névszerint Tauchner Maria Anna, 20 éves, a mult nyáron ment közben nagyon fölhevülve, hegyi hideg vizet talált inni. minék következtében mellfájalmat és oldányilalásokat kapott, ezt nyálka- és vérköpés követte, míg végre oly beteg lőn, hogy a halotti szent kenetet fölvetve. Azonban orvosi rendelet következtében az ön schnebergi növény-alloppját használnán, már két üvegese bevétele után jelentékeny javulásnak örvendett, s immár isten segedelmével remélheti, hogy az ön schnebergi növény-alloppjának használata által egészségét teljesen vissza fogja nyerni.

Szolgálok ez önnek örvendetes tudomásul schnebergi növény-alloppja különös gyógyerejéről.

A fennebiket igaz lélekkel és saját kez aláírás mellett bizonyítjuk.

Trattenbach, január 8-dikán 1857.

Trattenbach

egyh.

pecsétje.

Schropp J. F. Károly s. k.

lelkész.

Kranichberg

köz. elgyarósága

pecsétje.

Weninger Mátyás

s. k. polgármester.

Valódi Schnebergi-Növény-Allopp kapható:

Kolozsvárt: Wolff János gyógyszerész; Brassóban: Gyertyánffy; Tordán: Wolff G. gyógyszer. M. Várhelyen: Braun József és társai; Aradon: Phobst F. J.; Temesváron: Krali János; Lugoson: Arnold József; Verczen: Carnass J.; Pancsován: Graff W. K. gyógyszer; Kubinyan: Czitkavst Balázs.

ajándékok

Bányay Károly

KERESKEDESEBE KOLOSVÁRRA

újjonan érkeztek a legszebb

KARÁCSONI ÉS ÚJ-ÉVI

(312)

(322)

N. Bayden H. MENDEL és TÁRSA szesz-gyárlóban több bortól 32 és 33 fokos szeszű szőlő-éledd, fokoz 14 $\frac{1}{2}$ vóló kényezteté, vagy vedre 3 ft. 6 kr. és 3 ft. 12 kr. árú poggyóban.

(5—6)

(294)

(7—7)

LENTNERFELE

TYUKSZEM — tapasz kapható Wolff J. gyógyszerárban Kolozsvárt és Wolff G. gyógyszerárban Tordán. Három darab 12 kr. pp. — Tizenkét darab utasítással 42 kr. pp.

(249)

(8—8)

Prohászki és Társa Londonból.

Lakásukat Kolozsvárra tevén át, ajánlják legdivatosabb készítményeiket, minők: Legújabb divatu bőrárok 2 ftől 10-ig. Victorinek 3 ftől 12-ig. Mantillak 30 ftől 60-ig. Minden rendű Muffok 3 ftől 60-ig. Itt még nem látott Afrikai bőrből kész lt Muffok 10 ftől 12-ig. Biber férfi mellények 22 ftől 30 ftől. B. ber sapkák 10 ftől 12-ig. Vízitől átnem ázható tengeri kutya kabátok 36 ftől 45-ig. Biber kesztyűk, labkosarak 5 ftől 8-ig. Különbféle férfi kabátok 35 ftől 110 ig. Minden alaku bundák 32 ftől 120-ig. És mindennemű bőrtök nagyobb mennyiségben.

A vásárló dnők és uraságok fenczimzett kere kedéskönyvben helik zives megrendeléseiket Vidékről jövmeg rendelések a meghatározott ár megküldésénél pontosan teljesíttetnek. Mindenféle szes portékák kitisztítatnak, megtisztítatnak vagy ecseréltetnek a legújanyosabb árón.

(314)

(3—3)

Fladó rézjóságok.

Értekezhetni azok fől 1858. február. 1-ső napján tul tulajdonos gróf Teleky Miklóssal Kolozsvárt. 1. Kozárvár Dézs mellett. 2. Dézsén szőlő, és rét. 3. Záprotz. 4. Ketsed Szilváson. 5. Igriczen erdőrés. 6. Felső Lunjok, Szelistye a volt Zaránd megyében. 7. Almásel a volt Hunyad-megyében. 8. Spring, Szeredahely mellett. 9. Balástelke Medgyes mellett 10. Dézsfallván. 11. Zágazon erdő részek. 12. Sárd, Szent-Lőrincz, a volt Maros-Székbau. 13. Vajában, Somosdon, Csókában, erdő-részek. 14. Ders, a volt Udvarhely Székben. 15. Kolozsvári, a b. Király-utczában a 36-ik számú emeletes-ház. 6. Marosvásárhelyi, a Poklos utczában 524-ik számú emeletes-ház, kerttel, és szőlő-részszel egyült.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.